

Ech ginn dovunner aus, datt mer da kënnen ofstëmme fir de Renvoi an d'Kommissioun an datt mer dat kënne och par main levée maachen.

Vote sur le renvoi de la motion 1 en commission

Wien also domadder d'accord ass, deen hieft d'Hand an d'Luucht.

Ass een dergéint?

Enthält ee sech?

Dat ass net de Fall. Dann ass de Renvoi vun dëser Motion an d'Kommissioun à l'unanimité esou ugehall.

(La motion 1 de M. Claude Haagen est renvoyée à la Commission du Travail.)

3. 8453 – Projet de loi portant modification de l'article 439 du Code pénal

An da komme mer awer zu deem nächste Punkt vun eiseem Ordre du jour, an zwar dem Projet de loi 8453, enger Ofännerung vum Artikel 439 vum Code pénal. Ech erënneren hei drun, dass dëst e Riedemodell „avec rapport et sans débat“ ass an deemno follgendermoossen opgedeelt ass: De Rapporteur huet 5 Minuten, d'Regierung, wa se wëllt, och 5 Minuten. An d'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den honorabelen Här Charel Weiler. Här Weiler, et ass un Iech.

Rapport de la Commission de la Justice

M. Charles Weiler (CSV), rapporteur | Merci nach eng Kéier, Här President. Léif alleguer, haislech Gewalt ass eng traureg Realitéit hei zu Lëtzebuerg. Si ka jiddereen treffen: eis Bekannten, eis Frënn oder souguer eis eege Familljememberen.

Als Gesetzgeber hu mer d'Verantwortung, en effikasse rechtliche Kader ze schafen, deen Affer vun haislecher Gewalt schützt a gläichzäiteg der Justiz déi néideg Mëttel gëtt, fir Decisiounen a Strofe mat aller Konsequenz ëmzesetzen an och ze applizéieren. An dëse Projet de loi mécht genee dat.

Zum Kontext: Mam Gesetz vum 27. Juni 2018 gouf de Juge aux affaires familiales agefouert an d'Kompetenze vum President vum Tribunal d'arrondissement, fir Interdictiounen oder Injonctiounen ze spriechen am Fall vu Gewalt am Stot, sinn op de Juge aux affaires familiales iwwerdroe ginn.

Et gouf leider verpasst, den Artikel 439 vum Code pénal dem neie Gesetz och unzupassen. Deemno konnte keng stroferechtlech Sanktiounen op Basis vum genannten Artikel gesprach ginn, déi awer besonnesch wichtigen Sinn am Kontext vun haislecher Gewalt. D'Finalitéit vun dësem Projet de loi ass deemno, den Artikel 439 vum Code pénal ze änneren an un d'Gesetz vum 27. Juni 2018 unzupassen, andeems d'Bezeechnung „président du tribunal d'arrondissement“ duerch „juge aux affaires familiales“ ersat gëtt.

Et ass u sech eng kleng, awer eng ganz wichteg Upassung, déi garantéiert, dass d'Kompetenze vum Richter kloer definéiert sinn an dass d'Affäre vun haislecher Gewalt méi effikass traitéiert kënne ginn.

De Staatsrot souwéi de Parquet général begrëssen an hiren Avisen dës Ännerung ausdrécklech.

Här President, Léif Kollegeinnen a Kollegeen, mir sinn eis bewosst, dass d'Gesetzestexte aleng d'Gewalt am Stot net aus der Welt schafe kënne. Mee se sinn awer e wichtegt Instrument, fir géint d'Täter virzegoen a fir den Affer ze weisen, datt de Rechtsstaat hannert hinne steet.

Ech soen Iech Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Ech soen dem Här Weiler villmools Merci fir säi schrëftlechen a fir säi mëndlechen Rapport.

An dann huet d'Regierung d'Wuert, wa se wëllt. Dat schéngt net de Fall ze sinn.

A mir géingen direkt zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8453 kommen. Den Text steet am Document parlementaire 8453³.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8453 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt elo un. De Quorum ass erreecht. Vote par procuration. An de Vott ass ofgeschloss.

D'Resultat vum Vott ass: 60 Jo-Stëmme bei kenger Nee-Stëmm a kenger Abstentioun. Dëse Projet de loi ass also mat 60 Jo-Stëmmen ugehall.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par Mme Stéphanie Weydert), MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par Mme Diane Adehm), Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies, Ricardo Marques, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Charles Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt, Gusti Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer (par M. Gusti Graas) et M. Gérard Schockmel ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz (par M. Mars Di Bartolomeo), Francine Closener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel (par M. Yves Cruchten), Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori ;

MM. Jeff Engelen, Dan Hardy, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement (par M. Marc Goergen) et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert.

4. 8446 – Débat d'orientation sur le financement des grands projets d'infrastructure réalisés par l'État

Als nächste Punkt kënnt eng Orientéierungsdebat iwwert déi grouss Infrastrukturprojete vum Staat. D'Riedezäit ass hei nom Modell 1 festgeluecht. Deemno huet d'Rapportrice 30 Minuten, d'CSV 15,5, d'DP 12, d'LSAP 11, d'ADR 7,5, déi verschidde Sensibilitéite jeeeweils 7 an d'Regierung 30. Et hu sech schonn ageschriwwen: den Här Emile Eicher, den Här Yves Cruchten, den Här Jeff Engelen, den Här Meris Sehovic an den Här Marc Goergen. An elo huet d'Rapportrice vun der Commission de la Mobilité et des Travaux publics, déi dës Orientéierungsdebat ugefrot huet, d'Madamm Mandy Minella, d'Wuert. Madamm Minella, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Mobilité et des Travaux publics

Mme Mandy Minella (DP), rapportrice | Här President, Léif Kollegeinnen a Kollegeen, och zum Schluss

vun dësem Joer befaasse mir eis mat de groussen Infrastrukturprojete vum Staat, déi an den nächste Jore solle realiséiert ginn.

Anescht wéi soss kucke mer dëst Joer an der Chamber exklusiv op Projete, fir déi e Budget vun iwwer 30 Milliounen Euro virgesinn ass, konform mat deem, wat dëst Joer gestëmmt gi war. Dat erlaabt eis, op Investitiounen mat engem méi héije Käschtepunkt méi déif anzegoen, während méi kleng Projete an de spezifesche Kommissiounen behandelt ginn.

Bei de Projeten, déi ech Iech haut virstellen, geet et ëm Infrastrukturen, déi eis alleguer zeguttkommen an eis Liewensqualitéit wäerte verbesseren. Dës Projete gi bekanntlech iwwer verschidde Fonge finanziéiert. An dës Kéier leien eis 19 Projete vir, déi iwwer fënnf Fonge lafen: éischtens de Fonds d'investissements publics administratifs an de Fonds d'investissements publics scolaires mat jeeeweils dräi Projeten, donieft de Fonds des routes mat fënnf Projeten, dann de Fonds du rail mat sechs Projeten an zulescht de Fonds Belval mat zwee Projeten.

Déi verschidden Infrastrukturprojeten decken eng Rei Theemen of, woubäi de Schwéierpunkt, genau wéi d'lescht Joer och, bei der Mobilitéit läit. D'Mobilitéit ass en immens wichtegt Element fir d'Entwécklung vun eiseem Land a gëtt dofir och als Prioritéit substaanzuell mat héijen Investissementen ënnerstëtzt. Fir den Ufuerderung vum der Zukunft gerecht ze ginn, geet et drëms, de Verkéier méi effizient a sécher ze gestalten an d'Infrastrukturen op e moderne Stand ze bréngen.

Gläichzäiteg gëtt natierlech och un aner wichteg Beräicher geduecht, wéi d'Entwécklung, mee och d'Moderniséierung vun eisen ëffentleche Gebaier an Infrastrukturen, fir Lëtzebuerg fir déi kommend Generatiounen opzestellen. D'Investitiounen sti soumat am Dénkscht vun engem méi héijer Liewensqualitéit an Attraktivitéit vum Land.

Dëst bréngt mech op den éischte Volet, deen ech hei uschwätze wollt, nämlech de Fonds d'investissements publics administratifs, deen, wéi gesot, dräi Projete finanziéiert: en administratiiv Gebai zu Miersch, en administrative Komplex um Boulevard Roosevelt an der Stad an en neie Schéissstand fir d'Police am Reckendall.

Am Programm vun der Administratioun vun de Bâtiments publics ass de Bau vun engem neie Bürosgebai virgesinn. Dëst Gebai soll um ale Site vum Agrozenter zu Miersch gebaut ginn an eng Kapazität vu 70 Leit kréien. Dës nei Konstruktioun wäert et dann och erlaben, verschidde staatlech Dénkschter ze regroupéieren.

Weider geet et ëm den administrative Komplex um Boulevard Roosevelt an der Stad. Aktuell besteet de Komplex aus dräi Gebaier, déi sech op der Nummer 33 um Boulevard Roosevelt, Nummer 6, rue de l'Ancien Athénée an 11, rue Notre-Dame an der Stad befannen. De Projet gesäit vir, datt déi dräi Gebaier renovéiert ginn. Zousätzlech soll eng energieetesche Sanéierung vun der Enveloppe vum Gebai virgeholl ginn – also Dieren, Fënsteren, den Daach –, d'Ausschraänerei soll ersat ginn, d'Büro solle restauréiert an ëmorganiséiert ginn, d'sanitär Raimlechkeete musse moderniséiert ginn an d'technesch Installatioun soll à jour gesat bezéiungsweis ersat ginn.

Här President, Léif Kollegeinnen a Kollegeen, et ass och virgesinn, den CNT, also de Centre national de tir vun der Police am Reckendall, ze moderniséieren. De Site besteet aus e puer Gebaier, déi sech souwuel zu Stroosse wéi och am Rollengergronn befannen. Effektiv ass et esou, datt déi meescht Infrastrukturen un hiert Liewensenn komm sinn a mat Ausnam vum

Schéissstand, deem 2015 ënnerierdesch gebaut gouf, och ofgerappt solle ginn. Dëst wäert et erlaben, en neit Gebai ze bauen, dat en neien administrativen Deel an en neie Schéissstand kritt. Méi genau passt dës Projéit de CNT un d'Besoin vum der Police un, mat engem Schéissstand mat 10 Couloire vu 35 Meeter Längt, engem Videoschéissball mat 4 Couloire vu 15 Meeter Längt, engem neie Parking an der Sécherung vum Perimeeter vum Site.

Léif Kolleeginnen a Kolleegen, am zweeten Deel, deem ech och elo uschwätzen, geet et ëm de Fonds d'investissements publics scolaires. Wéi schonn uge- deit, sinn ënnert dem Fong dräi Projéite virgesinn, zwee bei der Europaschoul um Kierchbiérg an ee beim Lycée Josy Barthel zu Mamer.

Bei der Europaschoul handelt et sech deels ëm Renovationen an en Ausbau vu verschiddene Strukturen. Ënner anerem gëtt hei eng nei Sportshal gebaut, d'Kantin gëtt moderniséiert a vergréissert.

Donieft ginn och an engem zweete Projéit méi extensiv Renovationen aarbechte beim ale Secondaires- gebai ënnerholl.

Wat de Lycée Josy Barthel zu Mamer ubelaangt, geet et drëms, virun allem d'Kapazitéit vum Lycée vun 1.000 op 2.250 Schüler ze erhéijen. Den Ausbau, dee virgesinn ass, soll also fir méi Klassen, mee och spezialiséiert Raimlechteken, Atelier, Büroen an eng Vergréisserung vum der Kantin suergen.

Léif Kolleeginnen a Kolleegen, déi nächst zwee Volete wäerte sech mat der Mobilitéit befaassen. Als Éischt wëll ech iwwert de Projéit vu Ponts et chaussées schwätzen, deem iwwert de Fonds des routes leeft, an duerno géing ech eriwergoen op de Fonds du rail.

Hei wëll ech Iech e Projéit virstellen, deem d'Erhéijung vum Sécherheetsniveau vum Tunnel René Koen, méi bekannt ënner „Tunnel du Saint-Esprit“, virgesäit. Dat 650 Meeter laangt Wierk tëscht dem Helleg-Geescht-Platto an dem Echer Biérg ass säit senger Erëffnung am Joer 1988 mat Dausende Leit, déi all Dag do- duerchfueren, ee vun de wichtegste Punkte fir de Stater Trafick. Et ass awer elo esou, dass den Tunnel mat Sécherheetsmoossnamen ekippéiert ass, déi de méi strenge Standarde vun haut net méi entsprechen. Rezent Accidenter an änleche Strukturen am Ausland hu ganz kloer gewisen, dass dës Moossnamen iwwer- duecht musse ginn.

Dofir ass et virgesinn, eng Étude de faisabilité iwwert den Aménagement vun de Sécherheetssortien am Tunnel ze maachen. Ënner anerem misst ee kucken, wou genau een déi Sécherheetsausgänge aplange géif. Dofir sinn hei dräi Zonen identifizéiert ginn, déi deemnächst am Kader vum dëser Etüd analyséiert wäerte ginn, an zwar d'Plaz Clairefontaine, d'Mon- tée vum Gronn an de Boulevard Jean Ulveling. Dobäi soll ënner anerem gekuckt ginn, wéi een d'Noutaus- gangsgalerië ka verkierzen, an dat mam Zil, eng méi séier Evakuatioun ze erlaben.

Zum Thema Autobunnen, do gëtt et och eng Rei Aar- bechten, déi ustinn. Ee Projéit, deem d'Fluiditéit vum Trafick soll verbesseren an och fir méi Sécherheet suerge soll, ass d'Optimisierung vum der Brëtell A4, also d'Escher Autobunn, op d'A6, Gaasperecher Kräiz, um Niveau vum Zéissenger Kräiz. Dësen Echangeur huet eng wichteg Plaz am Lëtzebuurger Autobunn- reseau. Effektiv fieren do all Dag ongeféier 22.000 Gefierer vum der A4 op d'A6. An dëst féiert dozou, dass op dëser Stell natierlech Stau entsteet. À court terme ass dofir virgesinn, dass d'Sortie vum der A4 an d'Opfaart op d'A6 verlängert solle ginn. Esou kéint een de Verkéier an éischter Linn méi fléissend maa- chen. Fir de Problem awer och à long terme unze- goen, gëtt diskutéiert, d'A6 op zweemol dräi Spueren

auszebauen. Donieft ass och eng Entwécklung vum Echangeur Leideleng-Nord virgesinn. Nieft de Stroos- senaarbechte soll an der Géigend awer och nach ën- ner anerem en neie Portique vum CITA gebaut an eng Antenn vum der POST geréckelt ginn.

Nieft den Aarbechte fir d'Optimisatioun vum der A4- Brëtell, déi ech Iech grad virgestallt hunn, gëtt et e weidere Projéit, deem d'Zéissenger Kräiz betrëfft. An zwar soll eng Securisatioun vum dësem Echangeur vir- geholl ginn. Duerch d'Croissance vum Verkéier iwwert déi lescht Joerzénge ass dës Infrastruktur vereelt an d'Sécherheet net méi op engem optimalen Niveau. Do- fir mussen och hei dréngend Sanierungsarbechten ënnerholl ginn, déi och scho sollen déi viraussichtlech Croissance am Trafick vum den nächste Joren a Be- truecht huelen.

Den nächste Projéit ass den OA7007 vum PNM 2035, dee sech mam Park&Ride Héienhaff befaasst. Wéi am PNM 2035 virgesinn, steet hei d'Intermodalitéit am Virdergrond. D'Iddi ass dann, dass duerch regional Park&Ride-Strukturen un de Grenze vun der Haupt- stad a mat den Nopeschlänner den Zougrieff op Bus, Tram an Zuch vereinfacht gëtt an d'Stroossen domat entlaascht kënne ginn. An enger éischter Phas sinn 350 Parkplaze virgesinn. An enger zweete Phas, déi mat der Verlängerung vum der Tramslinn coincidéiert, soll d'Kapazitéit op 1.000 Parkplazen erhéicht ginn.

Fir mat de Projéite vum Fonds des routes ofzeschléi- sen, wëll ech iwwert de Projéit vum Neibau vum Via- duc Helfenter Bréck op der A6 schwätzen. Dës Bréck weist staark Zeeche vum Degradatioun op a muss erneiert ginn. Dat läit dorun, dass déi aktuell Zuel u Gefierer, déi all Dag iwwert dësen Iwwergang fieren, wäit iwwert deem läit, wat ursprénglech virausgeze- gi war. Am Kader vum PNM 2035, deem och virgesäit, de Covotirage ze promouvieren, ass eng Vergréisse- rung vum der Streck geplangt. Dëst kann nëmme mat engem Neibau erreicht ginn.

Här President, Léif Kolleeginnen a Kolleegen, et gouf elo vill iwwer Projéite geschwat, déi eis Stroossen all- gemeng verbessere sollen. Mee wann een dovunner schwätzt, den Trafick ze entlaaschten, da muss een och iwwert d'Eisebunnnetz diskutieren. Den nächste Volete, deem ech uschneide wäert, ass de Fonds du rail, wou sechs Projéite virgesi sinn.

De Bau vum enger Gare Metzschmelz soll an Zukunft den neie Quartier des friches zu Esch-Schëffleng mam nationalen Eisebunnnetz verbannen. Virgesinn ass de Bau vum zwee Quaien, den Ausbau vum enger Passerell fir aktiv Mobilitéit, den Ausbau vum engem ënnerierdeschen Duerchgang fir d'Reesender an eng Sanéierung vum Streckengeplang.

Wat d'Stater Gare ubelaangt, soll d'Ostspëtzt vum der Gare centrale och sanéiert ginn, fir d'Kadenz op der Linn 7 tëscht Péiteng an der Stad ze erhéijen. Hei ass virgesinn, dass fir d'Linn 7 een zousätzlech Gleis tëscht Hollerech an der Gare centrale gebaut gëtt an och de Streckengeplang vum der Ostspëtzt vum der Gare centrale substanzuell ze änneren.

Donieft ass um Pôle d'échange Houwald de Bau vum engem Gebai mat 18 Stäck geplangt, dat fir adminis- trativ Zwecker, mee och fir verschidde Servicer vum der Eisebunn genotzt soll ginn. Et wäert ënner anerem e Service voyageur dohikommen, Büroen a Konferen- zsäil, Plaze fir Véloen, awer och technesch Anlagen an en Iwwerwaachungslokal fir d'Eisebunn.

Elo komme mer bei de Projéite vum der Gare zu Clierf. D'Unzuel u Leit, déi dës Gare notzen, ass an deene leschte Joren immens an d'Luucht gaang an dofir ass et néideg, d'Gare zu Clierf vu Grond op ze sanéieren.

Une voix | Très bien!

Mme Mandy Minella (DP), rapportrice | Et ass och geplangt, dass den Zougang fir Persounen mat redu- zierter Mobilitéit vereinfacht gëtt, fir konform ze si mam neie Gesetz, dat d'Barrièrefräiheet garantéiert. Donieft gëtt och en zousätzlech Gleis iwwergang fir bei de Lycée gebaut.

Och d'Streckeninstallatioun beim Mäerterter Hafe soll erneiert ginn, an dat wäert hirem Alter an der Ofnot- zung vum Material.

Als Lescht gëllt et nach, iwwert d'Linn Lëtzebuerg- Éilwen ze schwätzen. Hei sollen um Arrêt Schieren d'Bunniwwergang, also d'Passages à niveau, PN27a a PN27b ofgebaut ginn an den Arrêt selwer soll och renovéiert ginn. D'Zil ass et, e besseren Iwwergang fir d'Autoen duerch den Ausbau vum engem ënnerier- desche Passage ze schafen.

Här President, de leschte Volete, deem ech haut uschwätzen, ass de Fonds Belval. Hei sinn zwee grouss Projéite virgesinn, déi immens wichteg sinn, fir d'Fuer- schung an eisem Land ze fërderen.

Als Éischt geet et ëm d'Maisons de l'Environnement I an II. Dës Projéit gesäit vir, dass Laboen an en ënnerierdesche Parking gebaut ginn. Béd Haiser sinn Deel vum engem Ensemble, deem der wëssenschaft- lecher Fuerschung vum der Uni Lëtzebuerg zegut- komme wäert, awer och där vum aneren Institut wéi dem Luxembourg Institute of Science and Technology, also dem LIST, an dem Luxembourg Institute of Health.

Zu gudder Lescht wëll ech hei nach vum zweete Pro- jet vum Fonds Belval schwätzen, deem de Bau vum engem zweete Gebai virgesäit. Dëst Gebai soll engem Usage mixte déngen, an zwar sollen do Büroen a Lo- gemente gebaut ginn.

Soumat wiere mer elo duerch mat de groussen Infra- strukturprojeten. Et ass esou, dass de geneeë Käsch- tepunkt vun all dësen Projeten nach net bekannt ass, well jo elo nach, wa mer d'Motioun stëmmen, Etüden an Expertise gemaach ginn, éier déi verschidde Pro- jete kënne gebaut ginn.

D'Kommissioun huet an hirer Sëtzung vum 28. No- vember hiren Ok zum Papier de discussion ginn. An ech géif der Chamber proposéieren, der Regierung Gréng Luucht ze ginn, fir dës Projeten ze realisieren.

Dir wësst, zu dësem Rapport gehéiert och eng Mo- tioun, an där mir als Chamber eisen Accord de prin- cipe ginn, fir déi néideg Schrëtt ze ënnerhuelen, fir dës Projeten an Ugrëff kënnen ze huelen. Déi géif ech Iech, Här President, dann och nach mat hei iwwer- rechen.

Villmools merci fir d'Nolauschteren.

Motion 1

« Grands projets d'infrastructure réalisés par l'État »

La Chambre des Députés,

vu d'une part

– la nécessité de garantir une transparence optimale lors de l'élaboration des grands projets d'infrastructure ;

– la volonté du Gouvernement d'assurer la définition, la conception et la mise en œuvre d'une politique intégrée en matière d'aménagement du territoire, de réseaux de transports et de bâtiments publics ;

vu d'autre part

– l'avis de la Cour des comptes du 22 mars 2001 sur l'adap- tation du budget voté des grands projets d'infrastructure ;

– la motion de la Chambre des Députés du 29 janvier 2002 adoptée suite à la présentation de l'avis précité ;

– les propositions des groupes parlementaires au sujet d'une amélioration des procédures permettant d'éviter les

dépassements des coûts des grands projets d'infrastructure dans le futur, transmises en date du 12 avril 2005 par Monsieur le Président de la Chambre des Députés à Monsieur le Premier ministre ;

vu la nouvelle procédure à suivre en matière de préparation et de présentation des grands projets d'infrastructure adoptée en date du 3 avril 2006 par la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire et des Comptes sur proposition de Monsieur le Ministre des Travaux publics et dont les points principaux ont été repris dans une motion «grands projets d'infrastructure Travaux publics» du 23 octobre 2008 ;

considérant que ladite procédure répond aux préoccupations exprimées dans la motion précitée du 29 janvier 2002 ;

vu la motion du 13 mai 2009 de la Chambre des Députés invitant le Gouvernement à veiller à ce que ces procédures soient appliquées, mutatis mutandis, par tous les départements ministériels lors de la mise en œuvre de projets d'infrastructure susceptibles d'atteindre un coût d'au moins 10 millions d'euros ;

vu la modification du 26 juin 2024 des articles 102, 104 (2) et 105 (1) du Règlement de la Chambre des Députés relative aux nouveaux projets d'infrastructure dans le cadre du débat sur la politique financière et budgétaire, le Gouvernement saisit la Chambre des Députés d'une liste de projets prioritaires à construire par l'État au cours des exercices suivants et dont le coût dépasse le seuil de 30 millions d'euros. Pour les projets dépassant le seuil de 15 millions d'euros, sans pour autant dépasser le montant de 30 millions d'euros, le Gouvernement doit dorénavant procéder à une présentation de ces projets dans une réunion de commission ;

vu la liste des projets d'infrastructure susceptibles d'atteindre un coût d'au moins 30 millions d'euros, à soumettre à l'approbation de la Chambre des Députés en vue de l'autorisation pour l'imputation des dépenses pour frais d'études et d'élaboration d'un avant-projet détaillé (APD), présentée lors des réunions des 7 et 8 novembre 2024 de la Commission de la Mobilité et des Travaux publics ;

considérant que, suite à l'entrée en vigueur de la loi du 8 juillet 2021 modifiant la loi modifiée du 25 juillet 2002 portant création d'un établissement public pour la réalisation des équipements de l'État sur le site de Belval-Ouest, l'établissement public Fonds Belval n'a plus besoin d'être autorisé au préalable par une loi spéciale pour pouvoir mettre en œuvre un projet d'infrastructure. Désormais, le Fonds Belval applique, en tant qu'établissement public, les mêmes conditions de transparence et d'accord de principe pour la réalisation de ses projets de construction ou de transformation pour le compte de l'État que les administrations publiques. Ses projets s'ajoutent donc comme nouvelle catégorie de financement à la liste annuelle des grands projets d'infrastructure soumise pour approbation à la Chambre des Députés ;

considérant que, suite aux informations détaillées fournies par les responsables du Ministère de la Mobilité et des Travaux publics et de la Société nationale des chemins de fer luxembourgeois, la Commission de la Mobilité et des Travaux publics a avisé favorablement chaque projet de la liste présentée ;

marque son accord à l'élaboration des études nécessaires à la réalisation des projets en cause à partir de l'exercice budgétaire 2025 afin de garantir les objectifs suivants :

a. En ce qui concerne le champ d'intervention du Fonds d'investissements publics administratifs

- Bâtiment administratif à Mersch – quartier de la gare (1)
- Complexe administratif, boulevard F.D. Roosevelt, Luxembourg (2)
- Centre national de tir au Reckenthal – modernisation (3)

b. En ce qui concerne le champ d'intervention du Fonds d'investissements publics scolaires

- École européenne I Kirchberg – rénovations et extensions (4)
- École européenne I Kirchberg – rénovation de l'ancien bâtiment secondaire (5)
- Lycée Josy Barthel à Mamer – rénovation et extension (6)

c. En ce qui concerne le champ d'intervention du Fonds des routes

- Mesures en vue de l'augmentation du niveau de sécurité du Tunnel René Konen (Tunnel du Saint-Esprit) (7)
- Croix de Cessange : optimisation de la bretelle A4 (Esch-sur-Alzette) vers A6 (Croix de Gasperich) (8)
- Croix de Cessange : sécurisation à long terme (9)
- OA7007 – Hoehenhof Parkhouse P&R auxiliaire (10)
- Reconstruction du viaduc Helfenterbruck OA1037 sur l'autoroute A6 (11)

d. En ce qui concerne le champ d'intervention du Fonds du rail

- Nouvelle Gare Metzschmelz à Esch-sur-Alzette (12)
- Gare de Luxembourg – réaménagement de la tête ouest (13)
- Pôle d'échange Howald – construction d'un bâtiment à usage ferroviaire et administratif (14)
- Réaménagement complet de la Gare de Clervaux (15)
- Port de Mertert – renouvellement des installations de voie (16)
- Ligne de Luxembourg à Troisvierges – Point d'arrêt Schieren – suppression des passages à niveau N°27a et N°27b et reconstruction de l'arrêt (17)

e. En ce qui concerne le Fonds Belval

- Maison de l'Environnement I et Maison de l'Environnement II : construction des bâtiments laboratoires y compris un parking souterrain (18)
- Deuxième bâtiment administratif / bâtiment mixte pour différentes administrations de l'État (19)

(s.) Mandy Minella, Corinne Cahen, Yves Cruchten, Emile Eicher, Jeff Engelen, Marc Goergen, Meris Sehovic, David Wagner.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Villmools merci, Mamm Minella.

An dann ass d'Wuert fir den éischten ageschriwwene Riedner, den Här Emile Eicher. Här Eicher.

Débat

M. Emile Eicher (CSV) | Merci, Här President. Léif Kolleeinnen a Kolleeen, de Staat huet déi fundamental Aufgab, fir déi bescht Liewensqualitéit vu senge Bierger ze suergen. Zu dëser droe vill Elementer bai an d'Infrastrukture spillen dobäi eng zentral Roll.

Une voix | Très bien!

M. Emile Eicher (CSV) | Wéi ass d'Offer vum öffentlichen Transport? A wéi ee Lycée gi meng Kanner? A wéi ass dësen opgestallt an ekipéiert? Wéi ass den Zoustand vun onse Stroossen an Autobunnen? Wat gëtt gemaach, fir datt mer manner am Stau stinn? Dëst sinn eng Rei Froen, déi d'Bierger sech stellen. D'Regierung huet d'Verantwortung, Äntwerten op dës Froen ze ginn, déi de Besoin vum d'Bierger entsprechen. Ausserdeem fuerderen d'Bierger zu Recht e performanten öffentlichen Déngscht an zougänglech Verwaltungen. D'Infrastrukturprojeten, déi mer haut diskutieren an deene mir als CSV eis Zoustëmmung ginn, droen zu engem groussen Deel derzou bai, Äntwerten op dës Froen ze fannen.

Ugefaang mat de Verwaltungsgebäier vum Staat: Mir begrëssen de Bau vun engem neie Gebai zu Miersch op der Gare. D'Dezentraliséierung vun der Verwaltung schafft méi Proximitéit fir eis Bierger engersäits an dréit anerersäits derzou bai, Aarbechtsweeër ze verkierzen an och den Trafick ze reduzéieren. Nom

Verwaltungsgebai, wat op d'Ettelbrécker Gare wäert stoe kommen an deem seng Finanzéierung mer jo schonn dëst Joer gestëmmt hunn, ass dëst e weidert Gebai, dat an Zukunft no bei enger Gare wäert gebaut ginn.

D'Entstoe vun zwee neie Verwaltungsgebäier um Belval ass an deem Sënn och eng positiv Entwécklung. Mir begrëssen ausdrécklech d'Bündelung vun den öffentlichen Fuerschungsinstituter am Ëmweltberäich mat zwee öffentlichen Anstalten, déi zesummen an engem Gebai, an dat no bei der Uni Lëtzebuerg an zesumme mat hinnen, geréiert kënnen ginn. De Fait, datt de Staat gedenkt, weidere Wunnraum um Belval ze schafen, deen no bei villen neien Aarbechtsplazen ass, dréit der Entwécklung vum Site Belval Rechnung.

Fir d'Ministèren, déi an der Stad ugesidelt sinn, brauche mer och adequat, modern a funktionell Gebäier, wat an dem histoiresch geschützten Stadkär net ëmmer esou einfach ze realiséieren ass. Dofir begrësse mir d'Sanéierung vum Gebai vum Boulevard Roosevelt, an deem ënner anerem d'Direction de la défense hir Büeroen huet. De Staat muss a punkto Energieeffizienz mam gudden Beispill virgoen. A mir wëssen, dass an den öffentlichen Gebäier nach ganz vill Loft no uewen ass. Dowéinst huet d'Regierung sech och verpflichtet, eng Rei Efforten an deem Beräich ze ënnerhuelen, sou wéi et am Koalitionsaccord och virgesinn ass. Dës Sanéierung ass op jidde Fall e Schratt an déi richteg Richtung.

Här President, Léif Kolleeinnen a Kolleeen, d'Erneuerung vum Schéissstand am Reckendall ass e weidere Baustee fir d'Moderniséierung vum eiser Policeinfrastruktur. Méi Poliziste mat enger professioneller Ausbildung a mat adequaten Trainingsméiglechkeeten sinn d'Viraussetzung fir méi Sécherheet fir eis all. Dëst gëllt natierlech och fir adequat Gebäier fir eis Policekommissariater.

Här President, bei den öffentlichen Projete vum de Schoulgebäier begrësse mir och d'Erweiterung an d'Renovatioun vum Mamer Lycée. Dëse Lycée, deen d'lescht Joer säin 20. Gebuertsdag gefeiert huet, huet eng Erfrëschungskuer verdéngt. De Fait, datt dëse Lycée wäert fir 1.000 Schüler wuessen, ënnersträicht, dass et eng gutt Iddi war, dëse Lycée deemools op déi Plaz ze bauen.

Fir d'Attraktivitéit vu Lëtzebuerg als Siège fir d'EU-Institutione weider ze festegen, brauche mir och nei Schoule fir d'Kanner vun den EU-Mataarbechter. Eng Banque européenne d'investissement, déi weider wisst, an d'Kommissioun, déi an deem neie Jean-Monnet-Gebai méi Leit wäert beschäftegen, erfuerderen natierlech och eng adequat Offer vum Europaschoulen. Dofir ënnerstëtze mir selbstverständlech och d'Moderniséierung vun der Europaschoul um Kierchbierg. Mir wënschen eis doriwwer eraus awer och fir déi nächst Jore weider Investitiounen an d'Lycéeën iwwerall am Land, souwuel nei Lycéeën wéi och d'Verbesserung vu bestoenden; dëst, fir d'Zukunft vun all eise Kanner virzubereeden.

Här President, fir de Wuesstem vun eiser Bevëlkerung an eiser Wirtschaft ze begleeten, brauche mir och eng performant Transportinfrastruktur. Mir wëssen, datt op eise Stroosse vill Stau ass an och vill ze vill Accidenter geschéien. Dëst ass eng Belaaschtung an e Sécherheitsrisiko fir all déi Leit, déi hei wunnen a schaffen. D'Autobunnskräizer sinn déi Plazen, wou mir all Dag am Stau stinn. Dofir begrësst d'CSV och den Ausbau an d'Sécherung vum Zéissenger Kräiz, dat a senger aktueller Form dem Verkéiersopkommes net méi ka gerecht ginn. Och d'Entrée an d'Stad via d'A4 gëtt moderniséiert an den Accès op Zéisseng gëtt iwwerschaaft. All dës Projeten, déi aus dem Plan

national de mobilité ervirginn, ginn an déi richteg Richtung.

D'Erneuerung vun der Helfenter Bréck begréisste mir och, well et ass och wichteg, fir dat Verkéiersopkommes, wat a leschter Zäit enorm gewuess ass, ze meeschteren. Dës Projete suergen all derfir, dass eng Rei Enkpäss wäerten entschäerft ginn, wat zu spierbar manner Stau wäert féieren. Och d'Sécherung vum Tunnel Saint-Esprit ass méi wéi noutwendeg.

Här President, de Bau vum Park&Ride um Héienhaff ass dréngend noutwendeg, ëmsou méi well d'Trams-Verbindung vun der Gare op de Findel laanscht dëse Parking féiert. Och ronderëm de Fluchhafen schaffen Dausende vu Leit, déi elo schonn ongedëlleg op e Park&Ride waarden. Ech wollt an deem Kontext d'Transportministesch froen, ob si eis och schonn en Update ka ginn zu den Aarbechten op der A3. A wa mir scho vun Enkpäss schwätzen, da gëllt dëst och fir d'Géigende ronderëm den Houwald an Hesper, wou gréisser Baustelle sinn. Kann d'Madamm Ministesch och do soen, wéi et an deem Eck soll weidergoen?

Une voix | Très bien!

M. Emile Eicher (CSV) | Här President, Léif Kolleeginnen a Kolleegen, mir sinn eis eens, dass besonnesch do, wou Dausenden Autoen a Camionen duerch eis Uertschafte briederen an domat d'Liewensqualität vun eise Bierger staark beanträchtegen an eng Geforequell fir si duerstellen, Contournement misste méi am Fokus vun eise Handele stoen.

Une voix | Richteg!

M. Emile Eicher (CSV) | Mir stelle fest, dass an dëser Zäit awer keng nei Projete fir Contournement virgesi sinn, an dat ass bedauerenswäert fir eis. D'Securisation vun der N7, wéi se am entspreche Finanzeierungsgesetz virgesinn ass, ass e gudden Ufank, mee och do besteet Verbesserungspotenzial. Mir stelle fest, dass de Contournement vun Hengescht nach ëmmer an de Stäre steet, vu Wäiswampech net ze schwätzen. Ausserdeem weist d'Gemeng Park Housen drop hin, dass d'Securisation tëscht der Houschter Déckt an der Uertschaft Housen nach net virgesinn ass. Och de Rond-point Schinker ass eng grouss Geforequell an do misst och investéiert ginn. E Contournement vun der Uertschaft Houschter Déckt géif zu enger substanzierter Entlastung bäidroen. Ech kréien dann och gesot ...

(Interruption)

Jo, et sinn nach méi Plazen. Och zu Iechternach waarden d'Leit nach ëmmer op e Contournement, deen d'Stad onbedéngt brauch, fir och hiren Tourismus auszubauen.

Ech erlabe mir, Madamm Ministesch, ze froen, wéi et weidergeet mat de Contournementen, déi scho gestëmmt sinn, wéi Käerjeng, Hesper an Dippech. Dir, Madamm Ministesch, hutt gewisen, dass Dir en oppenen Dialog féiert mat de Gemengen an dass dat och ganz gutt bei hinnen ukënn. Dir wëllt d'Projete pragmatesch ugoen a séier virundreiwen, sou wéi Der dat och scho bewisen hutt an den Diskussiounen, wéi ech dat gesot kritt hunn, a ganz ville Gemengen, notament de leschten Diskussioun an der Nordstad an och zu Housen. Dat ass de richteg Wee.

Här President, bei aller Léift zum Auto si mer eis duerchaus bewusst, dass mir d'Verkéiersopkommes nëmme bewältege kënnen, wa mir konsequent op den effentelechen Transport setzen. Dowéinst begréisste mir all Investitiounen an de Schinneverkéier. Mir ënnerstëtzen och de Bau vun eiser neier Gare am Quartier Metzschmelz tëschtent Esch a Schöffleng.

Ausserdeem gëtt d'Gare an der Stad weider ausgebaut. Dëst wäert besonnesch der Linn tëschtent

Péiteng an der Stad zeguttkommen an domat eng effizient Linn zwëscht dem Kordall an der Stad duerstellen. Ech kréien awer gesot, dass et net ka sinn, dass den Zuch de Moment gradesou laang brauch, fir virun der Gare ze waarden, wéi e fir d'ganz Distanz zwëscht Péiteng an der Stad brauch. Also ass onbedéngt Handlungsbedarf do.

Léif Kolleeginnen a Kolleegen, ech si besonnesch frou, dass d'Gare zu Clierf endlech vergréissert an amenagéiert gëtt. D'Madamm Minella hat dorop higewisen. Ech sinn och frou, dass déi vill Jugendlecher, déi elo de Moment kräiz a quier duerch d'Uertschaft an duerch d'Gare lafen, och do besser guidéiert ginn a Securitéitsmoosname getraff ginn. Ausserdeem géif déi Upassung et och méiglech maachen, dass en neie Parking do kéint entstoën.

Och d'Eliminéiere vun zwou weidere Barriären op der Nordstreck verbessert d'Sécherheet a féiert zu manner Retarden.

Här President, Infrastrukturprojete brauche vill Zäit a kréie leider oft Verspéidung. D'Ursache si villfälteg, zum Beispill d'Acquisition vun Terrainen, awer och laangwierig a schwéierfällg Verwaltungsprozeduren. Dës Regierung huet sech virgeholl, d'Bürokratie ofzebauen an d'Prozeduren ze vereinfachen an ze optiméieren, dëst duerch eng Hellewull vu Mesuren am Kontext vum Programm „Méi a méi séier bauen“, wou och schonn eng ganz Rei vu Gesetzesprojeten an der Maach sinn. Bei der Acquisition vun Terrainen am ländleche Raum huet sech de Remembrement als eng effikass Praxis bewäert. Et kënn eeben op eng gutt Koordination zwëscht alle concernéierte Verwaltungen a Ministère, souwuel um nationale wéi um lokalen Niveau, un.

Zesumme komme mer sécher méi schnell no vir. An deem Sënn ginn ech dann och den Accord zur Motion a soen Iech Merci fir d'Nolauschten.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Eicher. An dann ass den nächsten ageschriwwene Riedner den Här Yves Cruchten. Här Cruchten, Dir hutt d'Wuert.

M. Yves Cruchten (LSAP) | Merci, Här President. Ech géif ganz gärden ufänken, andeems ech der Madamm Minella villmools Merci soe fir déi detailléiert Präsentation vun all deene Projeten. Dat erlaabt mer, dass ech mir an Iech erspuere kann, dass alles nach eng kéier ze widerhuelen.

An ech maachen et kuerz: D'LSAP kann all déi dote Projete matdroen, well se si wichteg an néideg, fir dass d'Leit net all Dag nach méi am Stau erstécken, ...

(Interruptions)

... fir dass eis Kanner a Jonker weiderhin anstänneg an d'Schoul goe kënnen, fir dass gutt Gesondheitsinfrastrukturen existéieren, bref, fir dee Wuesstem – ouni elo eng Wuesstemsdebatte hei wëllen unzefänken –, dee mer hunn, ze encadréieren, fir dass d'Leit dovunner profitéieren an net ënnert den Nieweneffekter méi leiden, ewéi se eis Positives bréngen. Dofir ganz kloer: Mir droen dës Projete mat, déi jo och vu laanger, jo extreem laanger Hand geplangt sinn.

An do sinn ech bei deem Punkt, deen ech haut awer maache wëll. Wéi den Zoufall et wëll, hate mer viru kuerzem eng gemeinsam Kommissiounssëtzung mat der Budgetkontrollkommissioun, wou mer de Point gemaach hunn iwwert déi Projets d'infrastructure, déi mer an deene leschte Jore scho bei dësen Debatten haten, dass heescht souwuel déi Projeten, déi wéi haut iwwer Motioun, wéi och déi, déi mussen iwwer e Finanzeierungsgesetz gestëmmt ginn. A wéi mer do de Point gemaach hunn, ware mer, mengen ech,

allegueren erfieert, wéi laang dës Projete brauche vun der Planung bis zu hirer endgültiger Realisation.

Fir d'Stroossebauprojeten zum Beispill kënne mer eng Moyenne vun 21 Joer feststellen, déi et brauch tëscht der Planung an der Färdgestellung. Mat anere Wieder: Do stelle mir haut Projete färdg, deenen hir Finanzeierung iwwert de Budgetsentwurf vum deemolege Finanzminister Luc Frieden abruecht gouf. 21 Joer an der Moyenne fir Stroossebauprojeten, dat ass wierklech ze laang! Bei deene 36 Projeten, déi ech hei gekuckt hunn, sinn natierlech och Projeten derbäi, déi nach méi e laange Baart hunn. D'Champions sinn hei – wéi kéint et och aneschters sinn? – de Contournement vun Nidderkäerjeng an de Contournement vu Jonglënster. Bei aneren Infrastrukturprojeten, wéi zum Beispill dem Ausbau vum Härebiereg oder nach Jugendherbergen, sinn et an der Moyenne eng 15, 16 Joer. Bei Schoulgebäier wéi Lycéeën, do geet et e bësse méi séier. Do sinn et an der Moyenne 11 Joer.

An där Kommissiounssëtzung hat ech mech och e bësse goe gelooss a gesot, dass ech bei dëse laangen Delaie géng un der Capacitéit vum Lëtzebuerger Staat zweifelen, nach reagéieren ze kënnen op déi riseg Erausforderungen, déi eise Wuesstum mat sech bréngt. An déi Leidtragend dovunner, dass si schlussendlech d'Leit hei am Land. An ech wëll hei ganz kloerstellen: Et geet mir net drëms, mam Fanger ze weisen oder e Schëllegen ze sichen. D'Madamm Backes huet eis gesot, et wär och hire grouss Souci, dass d'Infrastrukturprojete méi séier sollte realiséiert ginn. An esou wéi ech d'Madamm Backes kennen, brauch keen un där Ausso ze zweifelen.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Yves Cruchten (LSAP) | An ech weess och, dass sech d'Beamten an d'Verwaltungen näischt méi wënschen, wéi dass et soll virgoen. Kommt, mir vergiessen och net, dass d'Verwaltungen sech un déi Gesetzter halen, mat deene Gesetzter mussen schaffen, déi mir hei an der Chamber stëmmen.

An der Vergaangenheet goufen och scho Schrëtt ënnerrholl, fir d'Bauen ze acceleréieren. Ech erënnere zum Beispill un d'Omnibusgesetz vum 2017, mat deem mer vill Prozeduren acceleréiert hunn. Och wëll dës Regierung nees administrativ Vereinfachungen ëmsetzen, fir esou Zäit ze gewannen. A mir sinn do ganz bei der Regierung. Nach mussen mer leider feststellen, dass dat alles net wäert duergoen. Aus dësem Grond hat ech an der Kommissioun proposéiert, dass mer eis sollten Zäit huelen, fir eng kéier all déi Projeten am Detail ze analyséieren an ze probéieren erauszefannen, wisou et esou dacks esou laang brauch, fir eng Strooss oder nach e Spidol ze bauen.

Ganz dacks kritt ee jo zu all Projet eenzel eng plausibel Erklärung, firwat et méi laang gedauert huet. Vläch wär et awer gutt, déi Projeten an hirer Gesamtheit ze kucken a vläch esou erauszefannen, wéi eng Problemer sech widerhuelen a reegelméisseg erëmmen, fir esou kënnen iergendwéi dorop ze reagéieren. An ech wëll hei eiser Presidentin, der Madamm Cahen, ausdrécklech Merci soen, dass si dës Propos opgegraff huet a versprach huet, dass mer dat an enger vun den nächste Sitzungen wäerte maachen.

Une voix | Très bien!

M. Yves Cruchten (LSAP) | Aus deem Grond géif ech hei eng Motioun wëllen deposéieren, déi d'Regierung derzou oprëfft, eng detailléiert Analyse ze liwweren iwwer all déi Projeten an déi eenzel Phasen, hir Dauer, hir Problemer, déi sech vläch stellt hunn, dass ganz mam Zil, déi Ursachen ze identifizéieren, un deene mer schaffen kënnen, fir d'Realisation vun deene

wichtige Projeten ze acceleréieren. Sou kéinte mir hei an der Chamber zesummen a parteiwwergräifend vläicht eisen Deel derzou bäidroen, datt mer net méi 20 Joer a méi musse waarden, datt eng Strooss, e Contournement oder nach e Spidol gebaut gëtt.

Ech hoffen, datt ech heifir op Är Ënnerstëtzung kann zielen, an ech soen Iech Merci.

(Hilarité)

Motion 2

La Chambre des Députés,

– *vu l'importance des grands projets d'infrastructure pour le développement du Luxembourg ;*

– *constatant que le Luxembourg connaît depuis des années une croissance annuelle de l'emploi de plus de 2 % en moyenne ;*

– *constatant qu'en 10 ans, la population a augmenté de 25,7 % au Luxembourg ;*

– *considérant l'importance du développement des infrastructures nationales pour atténuer les effets secondaires de la croissance et bien encadrer ses effets ;*

– *considérant qu'il serait dans l'intérêt du pays d'accélérer la réalisation des grands projets d'infrastructure,*

invite le Gouvernement à

– *analyser en détail les différentes phases de préparation, planification, financement et construction ainsi que les phases législatives et réglementaires des grands projets d'infrastructure afin d'identifier les facteurs qui prolongent la durée d'achèvement ;*

– *présenter le résultat de cette analyse approfondie à la Commission de la Mobilité et des Travaux publics afin d'y débattre.*

(s.) Yves Cruchten, Francine Closener, Claire Delcourt.

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP) | Awer esou eppes vun!

M. Ben Polidori (LSAP) | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Cruchten. An deem nächsten ageschriwwene Riedner ass den Här Jeff Engelen. Här Engelen, Dir hutt d'Wuert.

M. Jeff Engelen (ADR) | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, erlaabt mer fir anzefänken, der Madamm Mandy Minella en häerzleche Merci ze soe fir hiren ausféierleche schrëftlechen a mëndleche Rapport. A sou wéi den Här Yves Cruchten et gesot huet, erlaabt eis dat dann, net méi op all Projet anzegoen.

Wéi all Joer stëmme mer all dës Projeten, déi hei virgedroe ginn iwwert déi grouss Infrastruktur am Land, mat. Dëst ass noutwendeg a mir kommen net derlaanscht, héich Zommen ze investéieren, fir eis Infrastrukturen auszebauen an ze ënnerhalen.

Hei weist sech och allerdéngs déi aner Säit vun der Medail vum stramme Wuesstum: Wann eist Land weiderhin am Rekordtempo wiisst, si mer gezwongen – mir hu keng Wiel –, fir déi grouss Rekordzommen ze investéieren, fir dem Wuesstum gerecht ze ginn. Mir lafen also dem Wuesstum permanent hannendrun. Wa mer och vun der wirtschaftlecher Plus-value vum Wuesstum schwätzen, musse mer am gläichen Otemzuch awer och korrekterweis vun der Rekordausgabe schwätzen, fir dem Wuesstum gerecht ze ginn. An hei schwätze mer mol guer net vum negativen Impakt vum Rekordwuesstum op d'Liewensqualitéit.

Wa mir hei an der Chamber als Politiker Gesetzer stëmmen, solle mir also den Impakt vum Wuesstum ëmmer am Hannerkapp behalen. Ech wëll bemerken, datt net all Projet mam Wuesstum ze dinn huet. Ech

mengen, dat ass jo ganz kloer. Mir musse jo mat der Zäit goen. A mir mussen eis och iergendwann eng Kéier an Zukunft Gedanke maachen, well eis Ressourcë si jo begrenzt an allen Hisiichten. Mir mussen eis d'Fro stellen, méi oder wéineger eng Kéier: Wou wëlle mer hin?

Erlaabt mer nach vläicht, op ee Projet anzegoen, deem d'Madamm Minelli virgedroen huet. Dat ass den ...

Plusieurs voix | Minella.

M. Claude Wiseler, Président | Wannechgelift!

M. Jeff Engelen (ADR) | Dat ass den Amenagement vun der Clierfer Gare. Ëmmer méi Leit huelen den Zuch zu Clierf op der Gare. An deem Sënn ass den Amenagement vun der Clierfer Gare bluttnoutwendeg, an och als Verrieder vum Norde begrëssen ech dëst ausdrécklech. Et ass och gutt, datt d'Clierfer Gare elo endlech soll fir Leit mat ageschränkter Mobilitéit gerecht ginn. Dat hätt scho misse vill méi laang passéieren. Ech wëll awer och nach e Wuert verléieren iwwert d'Situatioun op der Parkplaz vun der Clierfer Gare. Den Här Eicher hat et ewell ugedeit: Dësen ass daagsiwwer strubbelvoll. Hei misste mer kucken, datt mer eng aner Léisung fannen, well déi meescht – oder eng Partie – Leit fannen hei well keng Parkplaze méi.

Erlaabt mer och, wann ech zrëckkommen op de Rollstull. D'Clierfer Gare ass net rollstullgerecht. Et wier vläicht an deem Kontext och eng Kéier interessant, eng Analys ze maachen, wat fir eng Gare nach am Land net rollstullgerecht sinn, well ech mengen, dat ass och fir d'Mobilitéit vun dëse Leit vu grousser Wichtigkeet.

A wa mer elo scho bei de Rollstulleit sinn, wëll ech och drop bemerken: Wann déi, déi mam Zuch fueren, souwisou schonn eng ageschränkt Gesondheet oder Beweegungsfräiheet hunn, da wier et och gutt, wa mer eis géife bei den Zich an deem Sënn do och emol Gedanke maachen, wéi mer déi Rollstull an d'Zich erakréien, ouni datt en zweete Mann muss hëllefen. Ech mengen, dat wier och eppes, wat géing hëllefen.

An da kéim ech elo eriwuer zu enger anerer Problematik. Ech mengen, no der Nordstrooss ass dat deem zweetgréisste Problem, dee mer am Norden hunn. Dat ass dee ganze Verkéier, dee vun der Nordstrooss eroffiert, fir op d'N15 ze kommen a Richtung Feelen an Heischent, fir et kloer auszudrécken. Dee muss duerch Ettelbréck geschleist ginn. Et ass dann awer och ze verstoen, datt d'Verkéierssituatioun zu Ettelbréck, besonnesch an de Stousszäiten, dramatesch ass. Dëst ass och eng onglécklech Situatioun fir d'Ambulanzen, déi séier an d'Ettelbrécker Spidol musse kommen an et och erreeche mussen.

Déi geplangte Strooss vu Schieren hannelaanscht iwwert de Contournement op Feelen ass scho laang geplangt a géif och déif Aschnëtter an d'Natur mat sech bréngen an et missten och Tunnelle gebaut ginn. Eiser Meenung no wier do eng Transversale, esou wéi mer se zu Clierf elo gebaut hunn, tëscht dem Fridhaff a Feelen déi besser Variant an déi géif all déi beschriwwene Problemer léisen.

Do hu mir d'Iddi – mir hu se schonn eng Kéier hei virgedroen, ech wëll dat bemerken –, wann ee vum Fridhaff eriwuerft hinnen op d'Feelener Hecken, do si mir der Meenung, datt déi méi einfach ze bauen ass an et och manner déif Aschnëtter an d'Natur bedeit a mir och manner Problemer mat der Topografie hu wéi bei där anerer Variant vu Schieren eriwuer op Ettelbréck an dann op Feelen. Uewer- an Nidderfeele bréichte mer net ze duerchschneden. Mir hätt kee Problem mam Waasserquelleschutz. Mir kéimen net no un d'Wunnebidder zu Feelen. Mir bréichte just eng Opfaart ze programméieren, an zwar fir

op Waarke bei d'Spidol a bei den technesche Lycée eriwuer. Ettelbréck a Feele géife vum Duerchgangsverkéier komplett befreit ginn, wat eng Verbesserung wier vun der Liewensqualitéit vun all dëse Bierger. An eis Iddi hätt och nach de Virdeel, datt e ganz groussen Deel vum Zoufaartsverkéier aus de Regiounen Wolz a Réiden fir an d'Spidol an an den technesche Lycée géif aus Ettelbréck erausgehalen ginn.

Mir froen, fir do eng Etüd ze maachen. Dat ass jo sécher net ze vill verlaangt. Mir hunn eis jo elo fir d'Securisation vun der Nordstrooss Zäit geholl. An ech mengen, et ass jo nach net virgesinn, datt déi Strooss do soll haut a muer gebaut ginn. Mir sinn der Meenung, datt mer sollen esou séier wéi méiglech déi Etüd maachen. A wann déi Etüd da virläit, da kënne mer wielen, ob mer déi eng Variant huelen oder déi aner. An dat hätt eiser Meenung no e Virdeel.

An deem Sënn géif ech och eng Motioun deponéieren, Här President, an ech soen Iech Merci fir Är Opmierksamkeet.

Motion 3

D'Chamber vun den Deputéierten

stellt fest,

– *datt de ganze Verkéier, dee vun der Nordstrooss eroffiert, fir op d'N15 ze kommen, fir Richtung Feelen an Heischent ze fueren, duerch Ettelbréck geschleist gëtt;*

– *datt doduerch d'Verkéierssituatioun zu Ettelbréck, besonnesch zu de Stousszäiten, dramatesch ass;*

– *datt dëst eng ganz onglécklech Situatioun ass fir d'Ambulanzen, déi séier d'Ettelbrécker Spidol erreeche mussen;*

– *datt déi geplangte Strooss vum Contournement vu Schiere laanscht Ettelbréck bis op Feelen déif Aschnëtter an d'Natur mat sech géif bréngen;*

– *datt eng Transversale tëscht dem Fridhaff a Feelen déi besser Variant ass an déi beschriwwene Problemer léise géif, ass sech bewosst, datt eng Transversale tëscht dem Fridhaff a Feelen de Virdeel hätt,*

– *datt een Uewer- a Nidderfeelen net ze duerchschnede bréicht;*

– *datt sech keng Problemer mat Waasserquelleschutz géife stellen;*

– *datt de Verkéier wäit fort wier vun de Wunnebidder zu Feelen;*

– *datt ee just eng Opfaart misst bauen, fir vu Waarken aus d'Spidol an den technesche Lycée ze erreechen;*

– *datt Ettelbréck a Feele komplett vum Duerchgangsverkéier befreit wieren, wat eng méi héich Liewensqualitéit fir d'Awunner mat sech bréngt;*

– *datt e groussen Deel vum Zoufaartsverkéier aus der Regioun Wolz a Réiden, dee Richtung Spidol an technesche Lycée ënnerwee ass, aus Ettelbréck selwer erausgehalen géif ginn,*

fuerdert d'Regierung op,

– *d'Méiglechkeet vun enger Transversale tëscht dem Fridhaff a Feelen an aller Objektivitéit ze präwiene.*

(s.) Jeff Engelen.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Villmools merci. An deem nächsten ageschriwwene Riedner ass den Här Meris Sehovic. Här Sehovic.

M. Meris Sehovic (déi gréng) | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, d'Rapportrice Mandy Minella ass am Detail op all d'Projeten agaangen. Dat heescht, ech wäert dat net nach eng Kéier widderhuelen. Ech wäert och elo evitéieren, eenzel Projeten,

déi mir elo vläicht besonnesch wichteg sinn oder méi wichteg sinn, nach eng Kéier spezifesch erauszuehelen.

Plusieurs voix | Merci.

M. Meris Sehovic (déi gréng) | Voilà. Ech wëllt awer gären de Moment nutzen, fir vläicht e puer méi grondsätzlech Punkten ze maache par rapport zu de groussen Infrastrukturprojeten, déi mer effektiv Joer fir Joer hei diskutéieren.

Wisou ass dat eigentlech esou? Majo well et grouss Projekte sinn, déi op där enger Säit e groussen Invest verlaangen, vill Sue vum Contribuabel mobiliséieren, mee och well et grouss, wichteg Chantiere sinn. D'Rapportrice huet eng Rei vun deene Projeten opgezitt. Dat sinn Echangeuren, déi musse gebaut ginn, Brécken, Garen an esou weider, dat heescht wierkelech Projekte mat enger grousser Envergure, déi och e wichtige Rôle an der Gesellschaft spillen, wa mer vun de Lycéee schwätzen, vun den Infrastrukture fir d'Sécherheet, fir d'Police, vun den Infrastrukture fir d'Mobilitéit natierlech och.

D'Konditioun, déi mer jo haut mam Vott vun der Motion schafen, ass, dass d'Regierung an déi zoustänneg Ministesch mat hire Servicer kënnen an d'Detailplanung vun deenen eenzelne Projekte goen. An domadder ass déi Lëscht, déi der Chamber haut virläit, iergendwéi och en interessanten Outil, fir ze kucken, wat d'Regierung eebe wëlles huet, wéi se tickt, wat hir wichteg ass a wou hir Prioritéite leien.

D'Lëscht vun dësem Joer huet – dat hunn ech an der Kommissioun schonn ugemierkt – leider just 19 Projeten op der Lëscht. Dat sinn der eng ganz jett manner wéi an deene leschte Joren. Zum Verglach: D'lescht Joer hate mer der nach iwwer 40 um Programm. Ech wäert net esou wäit goen, fir do eppes eranzeinterpretéieren. Et ass elo ee Joer vun där neier Regierung am Amt. Et si keng nei Projeten op där Lëscht, keng nei Visiounen, mee ech ginn do der Ministesch d'Chance, ech hoffen, dass dat dann d'nächst Joer mat der nächster Lëscht, mat deenen nächste groussen Infrastrukturprojete wäert anescht sinn an dass do eng ganz Rei nei Akzenter kënnen gesat ginn.

Wisou ass dat wichteg? Mee och well mer mat genau deenen dote Projeten als Staat Responsabilitéit iwwerhuelen an iwwert déi Aarbecht, déi doraus entstee, jo och Aarbecht schafen, grad an engem Secteur, deen am Moment a Schwiergekeen ass.

Et sinn eng Rei Saachen ugeschwat ginn, déi ech kann ënnersträichen an ënnerstëtzen. Den Här Eicher hat wierkelech nach eng Kéier den zentrale Rôle ënnertrach vun deenen Infrastrukturprojete fir d'Liewensqualitéit a fir d'Entwécklung vum Land. Dat ass natierlech esou, an dowéinst sinn dat wichteg Projeten.

Ech géif do virdu warnen, fir just op d'Contournementen ze kucken an ze pochen. Dat war eng ganz laang Lëscht. Ech mengen, dass d'Biergerinnen a Bierger vun eis virun allem e klore Wee no vir verlaangen, eng kloer Mobilitéitspolitik, déi eis no vir bréngt. An ech hoffen, dass dës Regierung méi unzibidden huet an deem Beräich wéi just Contournementen. Verschiddener si gutt a bréngen eppes. Dat stelle mir natierlech net a Fro. Mir hunn där jo dowéinst och op de Wee bruecht an deene leschten zéng Joer. Mee mir kënnen dat net isoléiert kucken.

Ech ginn Iech e konkret Beispill. Den Nidderkäerjenger Contournement ass ugeschwat ginn. Ech ginn net midd ze betounen, dass mer an der Suite dovunner och eng ganz Rei weider Infrastrukturprojete wäerte brauchen, fir dass deen dote Contournement voll zum Droe kënn an dann eeben och déi Entlaaschtung mat

sech bréngt fir d'Biergerinnen a fir d'Bierger, déi sech doraus erhofft gëtt.

Ee wichtegen Outil zum Beispill an deem konkrete Punkt – an et ass jo ugefaange gi vum Kollege vun der CSV, eng Lëscht ze maachen iwwert déi Projeten, déi nach feelen; ech setzen do nach een derbäi –, dat ass dee ganzen Émbau vun der A4 a vum Passage vun der A4 op d'A13. Dat ass eng wichteg Konditioun, déi séier muss kommen, fir dass dann zum Beispill dee konkrete Contournement wierkelech kann eng Plus-value entfalen.

An ech mengen, dass domadder och eng Saach kloer gëtt, déi an der Mobilitéitspolitik an an der Infrastrukturplanung wichteg ass, nämlech dass een net d'Projeten isoléiert vunenee ka kucken. Et ass e komplexe Puzzle, wou verschidden Infrastrukture mussen aneneegräifen.

Ech ginn Iech e Beispill: Mir hunn dëst Joer d'Gare Metzschmelz op der Lëscht, déi elo, wa mer dat haut dann approvüieren, wouvunner ech ausginn, kann an d'Detailplanung goen. Dat ass eng gutt Nouvelle. Mee fir dass dat fonctionéiert an deem Zäithorizont, wéi et virgesinn ass, ass et awer wichteg – an doriwwer wäerte mer da beim nächste Punkt vum Ordre du jour schwätzen –, dass och d'Investitiounen an den Tramsreseau, an de séieren Tram, matginn, dass och d'Investitiounen an d'Planunge fir de Corridor à haut niveau de service weiderginn. An do erwaarden ech mer konkret Annoncen, konkret Projeten an deenen nächste Wochen a Méint.

Mme Sam Tanson (déi gréng) | Très bien!

M. Meris Sehovic (déi gréng) | Sou, an da mengen ech, dass mer jo ëmmer erëm iwwert d'Delaie schwätzen an iwwert d'Dauer, déi mer brauchen, fir grouss Infrastrukturprojeten op de Wee ze bréngen. An natierlech ginn ech dem Kollege Cruchten Recht, dass mer alles mussen drusetzen, fir esou séier wéi méiglech ze schaffen. Mir duerfen dobäi net vergiessen, dass et do eng Panoplie vu Grënn gëtt. Ech mengen, dass mer verschiddener – dat wäerte mer jo da vläicht an enger Analys vun der Regierung gesinn – vläicht guer net esou um Schierm hunn. Et gëtt der natierlech awer eng ganz Rei, déi mer scho kennen an déi eigentlech och ganz weening mat Prozeduren ze dinn hunn.

Mir schwätzen duerno iwwert den Tram. Den Tram ass ee ganz gutt Beispill dofir, wéi laang et kann daueren a wéi séier et duerno erëm ka goen. Mir hunn 30 Joer hei diskutéiert an der Chamber. 1996 huet den LSAP-Deputéierte Marc Zanussi dat fir d'éischte Kéier no laanger Zäit erëm hei op den Ordre du jour bruecht. Et huet duerno 30 Joer gedauert a virun allem ganz vill politesch Diskussiounen gebraucht, bis do konnt virukomm ginn. An et huet duerno, 2014, en neien, éischte Projet de loi fir d'Finanzéierung vum Tram gebraucht. Deen ass 2014 hei am Haus gestëmmt ginn. 2017 ass den Tram lassgefue. Dat heescht, et ka ganz, ganz laang daueren, oft och well mir Politikerinnen a Politiker net de Courage hunn, net eis Responsabilitéit iwwerhuelen. Mee et kann och ganz, ganz séier goen, dann, wa mer Responsabilitéit iwwerhuelen. An dat erwaarden ech vun eis alleguerten.

An deem Sënn ënnerstëtze mir dës Lëscht natierlech an ech soe Merci.

Mme Sam Tanson (déi gréng) | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Ech soen dem Här Sehovic och Merci. An dann ass et um Här Goergen. Här Goergen, Dir hutt d'Wuert.

M. Marc Goergen (Piraten) | Merci, Här Präsident. Och merci der Madamm Minella fir den Detail vun den eenzelne Projeten. Ech fannen et ëmmer e ganz flotten Exercice, wann déi eenzel Servicer an

d'Chamber kommen. An och deenen e grouss Merci, well mir stelle jo awer alt vill Froen an ech weess, ech sinn ëmmer ee vun deenen, déi se am meeschte lächeren, well et interessant ass. Dat ass och eis Aufgab als Chamber. Och wann e Projet heiansdo méi kleng klénkt, kann et awer eng Erliichterung fir de Bierger a senger Gemeng sinn. An dofir ass et wichteg, dass mer och deen Exercice allkéiers maachen a mat de Servicer déi eenzel Punkte kucken, well do kann ee mat verschiddene Bemerkungen och déi Projeten erëm verbessern.

Ech ginn op e puer eenzelner an, déi ech mer erausgeschriwwen hunn. Do sinn zum Beispill d'Büro fir d'Verwaltungen. Wat eis do ganz gutt gefält, ass, dass och dës Ministesch op eng Dezentraliséierung setzt. Et ass falsch, dass mer d'Verwaltungen alleguerten op ee Punkt am Land setzen. Dofir ass et gutt, dass déi Dezentraliséierung wäert weitergefouert ginn, och fir e gudden éffentlechen Déingscht.

Dass mer endlech de Schéissstand renovéieren a moderniséieren, ech mengen, dat huet och schonn e laange Baart. D'Police huet dat schonn x Regierunge virdu gefrot, well d'Police do net méi adequat konnt trainéieren. An elo ass endlech de Moment, wou mol de Projet d'étude lassgeet. An dann hoffen ech och, dass eis Police schnell wäert kënnen dohinner schéisse goen, well wa mer vill nei Beamte wëllen – an ech mengen, do si mer eis politesch eens –, mussen déi och déi passend Ausbildung kréien. An dozou gehéiert och, dass mer hinnen déi néideg Infrastruktur zur Verfügung stellen.

Den Tunnel René Konen, deen deene Meeschte méi bekannt ass als „Tunnel du Saint-Esprit“: Do war eng interessant Diskussioun an der Kommissioun, déi ech souguer géing ënnerstëtzen. Do war nämlech d'Diskussioun – am Moment fuert Der jo just op zwou Spueren ee Wee –, ob een net kéint an Zukunft den Tunnel esou gestalten, dass een op zwee Weeër kéint fueren, dat heescht och an déi aner Richtung, sou dass een och déi kéint entlaaschten a virun allem och d'Alstad entlaaschten. Dat ass sécherlech eng Situation, wou een eng Kéier misst driwwer diskutéieren. An d'Ministesch kann dat jo mat hire Servicer maachen an eis dann am Januar, Februar an der Kommissioun e klenge Feedback ginn, wéi esou eng Formule méiglech wär, fir d'Alstad ze entlaaschten.

D'Zéissenger Kräiz: Also, ech sinn elo sechs Joer hei. Vun dem éischte Joer un hu mer iwwert d'Zéissenger Kräiz geschwat. Ech mengen, et waren den Här Spautz oder d'Madamm Arendt, déi dozou och scho Question-parlementaire gestallt hunn. Ech mengen, et sinn alleguerten déi, déi d'A4 méi oft benotzen. Et ass wierkelech eng ganz geféierlech Situatioun, well do sti se, fir d'Sortie ze huelen, fir d'Jonctioun op d'A6, bis quasi op Leideleng eran, an dat ass all Moie geféierlech. An Dir hutt och oft am Radio héieren, dass do Accidenter waren. Dofir ass et gutt, dass dës Ministesch dat elo an d'Hand hält an do zumindest elo mol ufängt, well dat doten ass jo just e klenge Punkt. Herno gëtt d'ganz Zéissenger Kräiz nach eng Kéier moderniséiert. Fir mech ass dat souwisou eent vun de geféierlichsten Autobunnskräizer, déi mer am Land hunn, nieft deem vun der A13 op d'A4, also vun der Collectrice op d'A4, wou ee vun enger soi-disant Autobunn, der Collectrice, op eng kleng Ausfahrt kënnt, fir dann op d'A4 ze fueren. Mee d'Zéissenger Kräiz, et ass gutt, dass dat elo mol entschäerft gëtt, well dat ass wierkelech geféierlech.

Dann de Park&Ride um Findel: Jo, dat ergäntz ganz kloer den Tram. Et muss ee just kucken, wéi een herno eng Formule wäert fannen, well een awer riskéiert – ech soen elo net den Numm vun der nationaler Fluchgesellschaft, mee déi huet jo esou Packagé mam

Parking a mat Allméglichehem –, dass vläicht herno de Park&Ride voll ass an da kee méi bei der Fluchgesellschaft oder beim Fluchhafen de Parking hält, an dann ass de Leit awer net gehollef, déi eigentlech de Park&Ride brächten, fir eng kuerz Zäit an net onbedéngt fir zwou, dräi Wochen an d'Vakanz an d'Sonn ze fléien. Dat ass herno eng Erausforderung fir d'Ministesch beziéungsweis deen, deen herno de Projet wäert bedreiwen, fir do awer eng kleng Aschränkung anzubauen, fir dass deen net herno als bëllege Parking genotzt gëtt, fir dass een net onbedéngt dat anert muss kafen.

Bei der Helfenter Bréck schwätzt Dir elo vun der Bréck selwer, mee do muss een awer och méi wäit denken, well och do ass vun der City Concorde kommend de Verkéier iwwerlaascht, well d'Bréck ass iwwerlaascht, jo, mee d'Ausfahrt mat an alles, wat herno an d'Stad erageet, och. An dann huet een do natierlech déi Situatioun –, dass ass awer warscheinlech d'Stad Lëtzebuerg –, dass dat elo och nach direkt op eng Bushaltestell kënnt, wou ee mol keng Einbuchtung huet, soudass dann déi ganz Autobunn sech herno op der Helfenter Bréck, och wa mer dat doten elo neimaachen, wäert stauen, soudass mer do eng Situatioun hunn, déi ganz ongëschteg ass. An do kann d'Ministesch sécherlech zesumme mat der Stad Lëtzebuerg eng Léisung fannen, fir op der Helfenter Bréck dat doten ze entzerren.

Bon, ech sinn natierlech frou, dass der elo d'Streck vu Péiteng an d'Stad verbessert. Ech muss soen, et ass schonn eng héich Qualitéit op där Streck, wann een den Zuch hält. Effektiv kënnt et heiansdo vir, dass den Zuch virun der Gare steet, mee do gëtt jo och e weidere Quai gebaut, soudass dat sech och iergendeng kéier wäert normaliséieren.

Wat awer nach interessant wär, dat wär, wann d'Ministesch kéint e bëssen Drock maachen, dass déi Jonctioun vun Nidderkuer op d'Streck an d'Stad vu Péiteng gebaut gëtt, well da missten d'Leit, déi an der Déifferdenger Gemeng wunnen, net ëmmer op Esch zréckfueren an 20, 25 Minutte verléieren. Déi Jonctioun ass scho laang am Gespréich. Ech weess, et ass e bëssen de selwechten Terrain, Projet doënn wéi de Käerjenger Contournement, deen och net virukënnt, mee ech hoffen awer, dass si fir den Zuch do e bësse méi schnell maachen. Ech wënsche mer och, de Käerjenger Contournement géing méi schnell kommen, well et géing eis doënn am Kordall wierklech entlaaschten. An ech hoffen och, dass dës Regierung e bësse méi op den Tempo dréckt, wat d'Contournementen ubelaangt, wéi déi viiregt Regierung.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Goergen. Domat wär d'Lëscht vun den ageschriwwene Riedner ofgeschloss.

An da géing d'Regierung d'Wuert kréien. Madamm Minister, Dir hutt d'Wuert.

Prise de position du Gouvernement

Mme Yuriko Backes, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics | Voilà. Dir Dammen an Dir Hären Deputéiert, ech fänken natierlech och domat un, der Rapportrice e ganz grouse Merci ze soe fir all d'Detailler an den detailléierten, gudden Rapport. Ech mengen, mir haten an der zoustänneger Chamberskommissioun ëmmer ganz gutt Echange. Ech hu mech ëmmer gefreet, och mat de Beamten dohinner ze kommen, fir déi konstruktiv Gespréicher ze féieren. An ech wëll och der Presidentin e grouse Merci soen, well si déi Kommissioun wierklech exzellent leet.

Ech mengen, mir wëssen, dass Dir mam Vott vun dëser Motioun der Regierung erlaabt, fir déi

verschidden Etüden op deene Projeten ze maachen, fir dass mer do weiderkommen, d'Etüden, d'Avant-projets sommaires, d'Avant-projets détaillés an esou weider. An domadder erlaabt Der eis dann och, dat ze maachen, wat mir eis virgeholl hunn ze maachen an eisem Koalitiounsaccord.

Ech mengen, mir sinn eis alleguerten hei eens, dass mer d'Investissementer wierklech müssen a sollen héichhalen. Mir wëllen attraktiv a qualitativ héichwärtig Mobilitéit fir Bus, Zuch, Tram, natierlech och fir den Transport vu Leit mat Beanträchtegungen. Alles dat ass wichteg an dat wëlle mer weiterentwëckelen. An da wëlle mer natierlech och nohaltig a modern Infrastrukture fir eist Land. Et ass scho ganz vill de Mëtteg geschwat gi vun der Wichtigkeet vu Schoulen an och vun aneren Infrastrukturen, zum Beispill fir d'Police.

Mir wëllen natierlech och, dass d'Betribler Opträg kréien. Mir wëssen, mir sinn an enger Baukris. Mir wëllen Aarbechtsplaze schafen. Alles dat kënne mer maachen, wa mer weider investéieren. Dofir brauche mer Projeten. An da muss eeben eent no deem anere gemaach ginn an da muss mer mat den néidegen Etüden ufänken.

Ech muss allerdéngs och soen, dass ech natierlech fir d'Administratiounen an och a mengem Ministère Leit brauch, fir dat alles ze accompagnéieren, well mir kënne net alles outsourcen. Mir hu jo och eng Verantwortung fir dat, wat mer maachen. A mir kënne net alles digitaliséieren. Dat ass einfach net méiglech. Dat heescht, dat geet awer alles och Hand an Hand.

D'Projeten, déi hei virgestallt gi sinn an déi op der Motioun stinn, sinn effektiv an der Chamberskommissioun am Detail diskutéiert ginn, och zesumme mat de Verriederinnen a Verrieder vun deene véier Administratiounen an Etablissementer, Bâtiments publics, Ponts et chaussées, CFL a Fonds Belval. Do hate mer, wéi gesot, ganz gutt Echange.

De Seuil, deen ass eropgesat ginn – ech mengen, dat hutt Der och matkritt, honorabelen Deputéierten Här Sehovic – op 30 Milliounen. Dat heescht, de facto mécht dat natierlech manner Projeten op der Motioun. Wa mer awer elo den ale Seuil huelen, da kann ech Iech just soen, dass mer 2022 26 Projeten op der Motioun haten an dass mer dann dëst Joer 44 Projeten op där Motioun hätten. Also, wannegelift, maacht net, wéi wann hei manner géif geschafft ginn, wéi wann hei manner Saachen, Projeten op der Motioun wäeren, well dat entsprécht kenger Realitéit. Dass dat natierlech ëmmer vu Joer zu Joer e bëssen erop- an erofgeet, ass och ganz normal, mee hei, géif ech soen, ass den Ausbléck trotzdeem positiv.

Et si mer elo verschidde Froe gestallt ginn, déi elo nääscht direkt mat deenen 19 Projeten ze dinn hunn, déi mer hei debattéieren op der Motioun. Ech probéieren, zu där enger oder anerer vläicht kuerz eppes ze soen. An ech mengen, fir méi Detailler kënne mer dann natierlech och gären a wäerte mer, vu dass mer eis jo ganz oft an där Kommissioun gesinn, och an der zoustänneger Chamberskommissioun nach eng kéier drop agoen.

Den Elargissement vun der A3, dem Stéck zwëschent dem Croix de Gasperich an der Aire de Berchem, dat ass elo en cours de finition. Mee Dir wësst, dass de ganze Chantier virgesinn ass, bis 2030 da fäerdeg ze sinn.

Hesper/Houwald: De Chantier vun der Plattform Gare Houwald gëtt planméisseg am Summer 2025 vu Ponts et chaussées dann u Luxtram iwwerginn. An da lafen d'Aarbechten op där Säit weider.

Et ass vun Housen-Hengescht geschwat ginn, och vun der Houschter Déckt, engem Contournement.

Ech mengen, mir wëssen, dass dat eng Iddi ass. Et ass awer kee Projet. Et steet och net am PNM35. Voilà, ech mengen, mir missten hei eent nom anere maachen. Mir wëssen, dass mer och ganz vill Projeten am Norden hunn, un deene mer schaffen. Ech hunn effektiv och d'Gemeng d'lescht Woch gesinn, an dat ware ganz positiv Diskussiounen, och zum Beispill iwwer de Park&Ride Schinker. Do wäerte mer och dru schaffen.

An d'Passages pour piétons: Ech mengen, wann ee mer seet, dass dat geféierlech Plaze sinn, da misste mer kucken, fir och do Léisungen ze fannen. An dat wäerte mer da maachen.

Ech krut nach d'Fro gestallt iwwer de Contournement Hesper, a mol net vum Buergermeeschter, deen ech dann de Mëtteg hei begrëissen.

(Interruption par M. Marc Lies et hilarité)

Do kann ech vläicht just, fir de Leit hir Zäit net ze vill ze verléieren, op d'Äntwert op d'QP, déi ech de 25. Oktober ginn hunn (veuillez lire: op d'Äntwert op d'QP vum 25. Oktober, déi ech de 26. November ginn hunn), verweisen, well do steet de leschten Update dran an do gëtt et och säitdeem nääscht Neits.

Et ass gefrot ginn nom Bascharage/Käerjenger Contournement. Ech mengen, Dir wësst, dass den 12. März dëst Joer den Ëmweltminister den Arrêté am Kader vum EIE-Gesetz ugeholl huet. Dir wësst, dass do zwee Recourse lafen. Bei dësen zwee Recourse steet d'Entscheidung vum Verwaltungsgericht dann och nach aus. Vu menger Säit hunn ech den Ausschreibungsdossier fir d'Wäldbréck de 4. Dezember approvüiert. Dat heescht, déi Aarbechten, déi kënnen dann d'nächst Joer ufänken. Dat heescht, wat mir effektiv kënne maachen, ass, un de Kompensatiionsmesuren ze schaffen. An dat wäerte mer dann och maachen. Mee fir den Tracé selwer gëtt et natierlech Procedures. Do gëtt et Recoursen. Dat heescht, do misste mer dann d'Urteil ofwaarden. Ech mengen, dat muss een awer an deem Sënn och respektéieren, déi Procedures.

Wat d'Emprisen um Terrain ubelaangt, do lafen, wéi Der och wësst – an ech mengen, do hate mer och de Point gemaach an der zoustänneger Chamberskommissioun –, d'Verhandlungen vum Comité d'acquisition mat der Firma Saint-Gobain, fir se net ze nennen. Ech wëll awer betounen, dass dës Verhandlung mat Saint-Gobain d'Ëmsetzung vum Projet momentan eeben net blockéieren, well d'Deelstéck vum Contournement, wat vun den Emprisen beträff ass, eréischt an enger méi spéider Phas am Fong realiséiert gëtt. D'Acquisitioun vun dësem Terrain läit also momentan net wierklech um kritesche Wee vun der Realisatioun vum Contournement.

Et ass mentionéiert ginn, dass mer laang Procedures hunn. Ech mengen, do si mer eis alleguerten eens. An ech sinn natierlech deen Éischten, deen och Är Ongedold versteet. Mee ech mengen, och viiregt Ministeren hu keen, keen ... Ech mengen, mir wollten alleguerten, dass dat alles esou séier wéi méiglech natierlech realiséiert gëtt. Wann ee mat enger Iddi ufängt, da wëll een och kucken, dass dat konkret weidergeet, dass een et och realiséiert kritt an dass net all Minister just dat mécht, wat säi Predecesseur respektiv de Predecesseur vu sengem Predecesseur oder nach vu sengem Predecesseur an d'Weeër geleet huet, mee an där Situatioun si mer.

Mee ech mengen, dat eent sinn natierlech d'Procedures an d'Autorisatiounen. Ech mengen, ech hunn elo just am Kader vum engem Contournement iwwer d'Recourse geschwat. Ech mengen, dat dréit natierlech net derzou bäi, dass déi Procedures, dass all déi Projekte méi séier kënne goen. E ganz grouse

Problem – an ech mengen, dat wësst Der och alleguerten hei am Haus, an do hu mer natierlech e bëssen Afloss drop, och Dir, déi Gemengevertrieeder sidd –, dat sinn d'Emprise, mee do hu mer natierlech net all ..., voilà, dass mir do kënnen déi néideg Decisiounen huelen, fir dat do virunzedreiwen. Dat heescht, d'Emprisë sinn a bleiwen natierlech ëmmer en Challenge.

D'Contrainten och vun europäeschen Direktiven, déi sinn och esou, wéi se sinn. Ech si ganz beméit, fir all déi Projeten, déi dann ënner menger Verantwortung stinn, esou séier wéi méiglech zesumme mat menge Collaboratrice a Collaborateuren an dem Ministère respektiv an de Ministère no vir ze dreien an dat zesumme mat den zoustännegen Administratiounen ze maachen. An do schaffen ech natierlech ganz gäre mat Iech zesummen.

Ech wëll Iech alleguerte Merci soe fir d'Zoustëmmung, déi ech hei héieren hu fir d'Projeten, déi an der Motioun stinn. A wéi d'Mandy Minella och gesot huet: Hei geet et ëm Projeten, déi eiser Gesellschaft zeguttkommen, déi eis alleguerten zeguttkommen. Dofir merci fir d'ënnerstëtzung. An ech freeë mech natierlech, iwwert all déi aner Projete weider mat der zoustänneger Chamberskommissioun ze diskutéieren, ze debattéieren an déi gutt Iddien, déi Dir do och erabréngt, natierlech mat an eis Projeten ze huelen.

Do hu mer och decidéiert – oder ech hat op alle Fall mol der Presidentin proposéiert –, dass mer verschidde Saachen och op den Terrain kucke ginn. Ech mengen, et ass och wichteg, dass ee bei verschidene Projeten, och wa vläicht nach näischt steet oder wa se en cours de réalisation sinn, sur place geet. Ech mengen, dat hu mer gemaach fir deen een oder deen anere Projet an der Defense. Ech mengen, anerer hunn ech proposéiert, a wann Der wëllt, solle mer dat och iwwert déi nächst Joren – fänke mer d'nächst Joer un – weider maachen.

Mir gesinn eis och zweemol am Joer zesumme mat der Comexbu. Ech mengen, déi Transparenz do ass och weesentlech, wann da Programmännerunge sinn, och d'Entwécklung vun de Käschten. Dat maache mer dann ab elo an enger Jointe mam Deputéierte Franz Fayot. An ech mengen, och dat dréit derzou bäi, dass mer wierklech zesumme gutt un all deene Projete kënnen schaffen.

Voilà, ech soen Iech e grouse Merci fir Är Zoustëmmung fir Är Motioun. Voilà, villmools merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Minister. Domat wär dann d'Diskussioun ofgeschloss.

Motions

An et sinn dräi Motiounen, déi um Büro deposéiert gi sinn. A mir huelen déi elo an der Reiefolleg, esou wéi se deposéiert gi sinn.

Motion 1

An déi éischt Motioun ass déi vun der Madamm Minella, déi klassesch Motioun iwwert d'Grands projets d'infrastructure réalisés par l'État. Gëtt et dozou nach Wuertmeldungen?

(Négation)

Dat ass net de Fall, well Dir hutt elo alleguer en long et en large dovunner geschwat. Also kënnen mer déi direkt ...

(Interruptions)

An Dir hutt se ënnerschriwwen.

Also kënnen mer déi elo direkt zum Vott stellen, wann Der wëllt.

Vote sur la motion 1

Ech maachen de Vott op. De Quorum ass erreecht. Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

Déi Motioun ass ugeholl mat 60 Jo-Stëmme bei kenger Nee-Stëmm a kenger Abstentioun.

Ont voté oui : Mmes Diane Aedem, Nancy Arendt épouse Kemp (par Mme Nathalie Morgenthaler), MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par Mme Octavie Modert), Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies, Ricardo Marques, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Charles Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter (par M. Maurice Bauer) et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt, Gusti Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer et M. Gérard Schockmel ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz (par M. Yves Cruchten), Francine Closener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert (par M. Georges Engel) et M. Ben Polidori ;

MM. Jeff Engelen, Dan Hardy, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement (par M. Marc Goergen) et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Motion 2

Da komme mer zur Motioun Nummer 2. Dat ass d'Motioun, déi den Här Yves Cruchten hei deposéiert huet. Här Cruchten, wëllt Dir direkt nach eppes dozou soen?

(Négation)

Dir hutt dat virdru gemaach. Dir wëllt duerno eppes soen. Dann hunn ech d'Wuertmeldung vun der Madamm Cahen.

Mme Corinne Cahen (DP) | Jo, villmools merci, Här President. Merci och dem Här Cruchten fir déi Motioun. Also, ech géing Iech emol äntworten: Et muss ee mat deene Meedercher danzen, déi do sinn. A wann ech och dem Här Sehovic nogelauschtert hunn, da mengen ech, wëlle mer jo all, dass déi Projeten esou séier wéi méiglech weiderginn. Wann natierlech elo déi Beamten, déi sech sollen drëms këmmen, dass déi Projete weiderginn, all Woch an d'Chamber kommen, fir ons wierklech ëmmer Ried an Äntwert ze stoen iwwert d'Preparatioun, d'Planifikatioun, de Finanzement, d'Constructioun „ainsi que les phases législatives et réglementaires“, da kréie se déi Zäit, wou se dat maachen a preparéieren, natierlech de Rescht net gemaach.

Ech géing Iech dat proposéieren, wat mer och schonn an der Chamberkommissioun geschwat hunn. Also, ech mengen, d'Ministes ass wierklech ëmmer ultra disponibel. Hir Beamte sinn ëmmer disponibel. Si sinn dat lescht Joer wierklech zu ganz vill ëmmer komm, hunn op all Froe geäntwert. An ech géing proposéieren, dass mer dat au fur et à mesure ëmmer an der Chamberkommissioun och behandelen. Ech géing déi hei och net wëllen ofleenen, immens ongären, well ech mengen, dass et wichteg ass, dass mer dat och als Chamber begleeden, mee ech géif awer froen, dat dann an d'Chamberkommissioun ze huelen an au fur et à mesure déi dote Projeten dann och als Chamber ze begleeden. An dofir géing ech dat

da proposéieren, fir se eriwwer an d'Kommissioun ze huelen.

Villmools merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Cahen. Dann ass d'Wuert fir den Här Eicher.

M. Emile Eicher (CSV) | Jo, merci och. Ech wëll och dem Här Cruchten Merci soen, well seng Analys ass ganz richtig. A mir haten och an der leschter Kommissioun schonn driwwer geschwat. Ech fannen, dass ee sech effektiv muss Gedanken driwwer maachen. An et geet mir och esou wéi der Madamm Corinne Cahen: Mir mengen, dass et vläicht besser wär a sech an der Kommissioun, och mat de Beamten, och wa se net vill Zäit hunn. Mee ech géif se zwar trotzdem do derbäi gesinn, fir am Detail virzegoen. Well ech mengen, dass awer eng Partie systemesch Problemer derbäi sinn. An déi misste ee fir d'éischt emol opdecken. An da wier et och interessant ze wëssen, wat fir eng Virschléi da kéime vun deenen, déi am Alldag do schaffen. An ech mengen, dass mer dat an der Kommissioun ganz gutt hikréien.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Eicher. Här Sehovic. An duerno den Här Wagner an dann den Här Goergen. Här Sehovic.

M. Meris Sehovic (déi gréng) | Merci, Här President. Mir kënnen d'Motioun ënnerstëtzen. Natierlech, ech hat a menger Ried gesot, dass et elo och net eng Zauberléisung gëtt, eng Wonnerléisung gëtt, mee déi Aarbecht soll ee maachen. Ech mengen, Madamm Cahen, wa mer d'Logik applizéieren, déi Der elo ugewannt hutt par rapport zu de Beamten, da mussen mer den Debat hei ofsoen. Si sëtze jo douewen. Si missten och an d'Kommissioun kommen, wa mer eng Kéier driwwer diskutéieren. Ech mengen, dass et derwäert wär, deen Exercice eng Kéier ze maachen. Dofir ënnerstëtze mir d'Motioun.

Mme Djuna Bernard (déi gréng) | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Sehovic. Här Wagner.

M. David Wagner (déi Lénk) | Merci, Här President. Jo, den Här Sehovic huet et e bësse schonn ugekënnegt a sech d'Fro gestallt iwwerhaupt, wa mer iwwert d'Zäit schwätzen: ...

M. Meris Sehovic (déi gréng) | Wat ass Zäit?

(Hilarité)

M. David Wagner (déi Lénk) | ... Wat ass Zäit a wat ass d'Pertinenz vun dëser Debatt, déi alljoers gefouert gëtt? Doriwwer hu sech scho vill Deputéierter a vläicht och Ministeren a vläicht och héijer Beamte Froe gestallt. Wa mer also wëllen Zäit spueren, da kann een do ufänken.

Mee ech mengen net, dass den Här Cruchten a senger Motioun onbedéngt fuerdert, dass elo Beamte gepisakt ginn an dass se regelméisseg, quasi all Woch oder all Mount, mussen laanscht kommen a bis an de leschten Detail vun all Projet solle goen, mee dass een einfach awer déi strukturell Problematik kann eraushuele vu gewëssene Problemer, déi kënnen entstoën, wa Retarde sinn et cetera, dass och en Deputéierten, deen et jo guer net esou einfach huet a manner einfach huet wéi e Minister, dee permanent den Detail vum Dossier kennt, do awer och scho kann Zuelen hunn, kann Eclaircissementer kréien, schwaarz op wäiss. Dat kéint da warscheinlech – ech weess net – een-, zweemol d'Joer geschéien.

An ech ginn dervunner aus, dass dat Donnéeë sinn, déi d'Beamte souwisou schonn hunn. Also, dat misst

kee Plus sinn, wat d'Aarbecht ugeet, an et wär eng Klarifikatioun fir jiddereen. Dofir ënnerstëtzt mir se.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Wagner. Här Goergen.

M. Marc Goergen (Piraten) | Merci, Här President. Also, ier ech op d'Motioun kommen: Fir mech ass et wichteg, dass mer den Exercice vun haut maachen, well et geet ëm dem Bierger seng Suen an ëm dem Bierger seng Projeten. An hie kann herno um Chambersite d'Dokument eroflueden, e ka kucken, wat d'Diskussioun sinn, wat och déi politesch Aschätzung sinn. Also, ech géif dovir warnen ze soen, dësen Exercice géng ze vill Zäit kaschten. Am Contraire, et gehéiert zur Transparenz, déi mer dem Bierger schëlleg sinn.

Dës Motioun wäert ech matstëmmen oder och mat an d'Kommissioun huelen, well ech dem Här Cruchten seng Approche esou verstanen hunn, dass en eigentlech gär méi eng global Analys hätt an net elo fir all eenzelne kleng Projete. Well et geet ëm déi ..., an dat huet jidderee schonn eng Kéier matkritt, sief et selwer gefillt bei sech oder dass d'Bierger een uschwätzen, firwat dat esou laang dauert. An do war einfach déi Optik – a mir haten dat jo och an der Kommissioun diskutéiert –, dass een eng Kéier kuckt, wéi een dat e bësse kéint entschlanken, fir dass déi Projete méi schnell virukommen an een doduerjer och Geld spuert. Well wat de Projet méi laang dauert, wat d'Präisser erëm an d'Luucht ginn. An de Staat wär herno a sech dee grouse Gagnant, wa mer do eng Formule hikriten, dass mer et méi schnell kriten.

Duerfir, ech ka se matstëmmen, ech ka se awer och gären an der Kommissioun nach eng Kéier diskutéieren.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Goergen. Här Engelen.

M. Jeff Engelen (ADR) | Jo, merci, Här President. Et ass alles gesot. Mir kënnen déi hei Motioun ënnerstëtzen. Et wier mol interessant, fir erauszefannen, wou am Fong geholl déi eng oder aner Saach clincht. A wann een dat emol weess, da kann ee vläicht an der Prozedur déi eng oder aner Vereinfachung oder Beschleunigung maachen. An deem Sënn géife mer déi heite Motioun ënnerstëtzen.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Engelen. An da ginn ech dem Auteur d'Wuert, dem Här Cruchten.

M. Yves Cruchten (LSAP) | Ech géif gären ufänken, andeems ech emol jiddwerengem, dee sech elo hei zu där Motioun geäussert huet, e grouse Merci soen, dass Der Iech mat d'Propos ausenanergesat hutt, sou wéi ech och nach eng Kéier de Merci widderhuelen, deen ech un eis Kommissiounspräsidentin ginn, dass si iwwerhaapt d'accord ass, dass mer esou eng Diskussioun an der Kommissioun féieren. Well ech mengen, dass mer alleguerten d'Wichtigkeet an d'Importanz dovunner deelen.

Mir geet et net drëms, elo 30 Beamte wärend zwee Joer ze beschäftege mat der Analys vun iergendwelchen Dossieren. Mee ech mengen, si kennen hir Dossiere jo am beschten. D'Iddi war wierklech, dass mer eis, wa mer déi Diskussioun an der Kommissioun féieren, awer iergendwéi op Fakte kënnen baséieren, dass mer eppes virleien hunn, wat eis tant soit peu erlaabt, och als Deputéierten eis Reflexiounen ze maachen.

Vläicht sinn et jo och Saachen, déi net esou aliichtend sinn. Den Här Sehovic huet et ganz gutt gesot. Ech héieren alt heiansdo, dass gesot gëtt: „O, dat sinn déi Ëmweltbestëmmungen. Déi brauchen esou laang.“ Mee ech gleewen dat net. Perséinlech

gleewen ech dat net! Nach géif ech gäre wëssen: Wat sinn d'Ursachen? Firwat dauert et iwwer 20 Joer fir Stroossebauprojeten? Oder bei der Eisebunn sinn der och eng ganz Partie, déi ganz laang daueren.

Ech wëll awer hei de Konsens net brieche an där heiter Fro, well ech mengen, dass mer hei alleguerten am selwechte Boot sinn an dass mer alleguerten dat selwecht wëllen. An dofir sinn ech och gäre bereet, déi Motioun mat an d'Kommissioun ze huelen. Wann d'Madamm Cahen mir verséichert, dass mer eng seriö Debatt do wäerte féieren an der Kommissioun, déi op enger seriöer Analys baséiert, sinn ech zefridd. Ob mir dann d'Motioun musse stëmmen oder net, ass da fir mech zweetrangeg. Fir mech ass et d'Endresultat, wat zielt: dass mer eis als Politiker elo mol awer, amplat dass mer eis alljoers doriwwer opreegen, dass alles esou laang dauert, endlech och selwer Reflexiounsgedanken doriwwer maachen an net d'Regierung domadder elengloossen, mee hëllef, dass mer alleguerten zesummen e bësse méi séier virukommen.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Cruchten. Wann ech elo richtig verstanen hunn, vertraut Der der Madamm Cahen, dass se dat an der Kommissioun seriö mécht.

An da wär am Fong d'Fro, ob d'Chamber domadder d'accord ass, fir dës Motioun an d'Kommissioun ze verweisen. Doriwwer stëmme mer mat Handophien of.

Vote sur le renvoi de la motion 2 en commission

Wien ass derfir? Dee streckt d'Hand an d'Luucht. Merci.

Wien ass dergéint?

Enthält ee sech? Dat ass net de Fall.

Dann ass dës Motioun an d'Kommissioun iwwerweisen, fir do diskutéiert ze ginn. Ech soen Iech villmools Merci.

(La motion 2 de M. Yves Cruchten est renvoyée à la Commission de la Mobilité et des Travaux publics.)

Motion 3

An dann hu mer nach eng drëtt Motioun hei leien. Dat ass d'Motioun, déi vun dem Här Jeff Engelen erabruecht ginn ass. Här Engelen, wollt Dir elo eppes dozou soen?

(Négation)

Duerno. Wie wëllt dozou d'Wuert huelen? D'Madamm Cahen.

Mme Corinne Cahen (DP) | Jo, villmools merci, Här President. Ech géng nawell gären dem Auteur emol fir d'éischt Merci soen. An ech fannen, et ass ëmmer gutt, sech Gedanken ze maachen. Dat hei ass elo e Sujet, deen, mengen ech, rekurrent ëmmer nees zrëckkënn, wann ech dat richtig verstanen hunn. Déi Variant ass scho virun 20 Joer aus Naturschutzgrënn ecartéiert ginn. An de Problem wär, datt déi heite Variant kee Contournement de proximité wär an en also den Zentrum vun Ettelbréck net entlaaschte géng.

An d'Ministesch, déi war elo virun net allze langer Zäit, ech mengen, mat hirem Kolleeg, dem Claude Meisch, och do an der Géigend ënnerwee, fir iwwert de PNM eeben ze schwätzen, iwwert d'Konzept. Et geet eebe grad drëms, Ettelbréck a Feelen ze entlaaschten. An ech mengen, do sollte mer dat heiten net unhuelen, sou wéi an der Vergaangenheet, an och an Zukunft, well et jo grad drëms geet, den Zentrum vun Ettelbréck ze entlaaschten.

A wéi mäi Feelener Noper hei géng soen: Ettelbréck a Feelen hu méi verdéngt. Dat heescht, mir sollten do scho kucken, dass déi Stadkären an Duerfkären och entlaascht ginn an dass do net all Dag esou vill Verkéier duerchfirt. An dat wär hei mat den zweeten Tireten alleguerten net ginn. An dofir géinge mer proposéieren, déi heite Motioun net matzestëmmen.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Cahen. Elo hunn ech nach eng Wuertmeldung vum Här Sehovic. Här Sehovic.

M. Meris Sehovic (déi gréng) | Jo, d'Madamm Cahen huet alles gesot. Am PNM 2035 ass eng Propos gemaach ginn, déi seriö studéiert ginn ass, wou sech ganz vill Experte Gedanken gemaach hunn, wou mir iwwerzeegt sinn, dass dat och de richtige Wee ass. An dowéinst wäerte mir och déi dote Motioun net kënnen matstëmmen.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Sehovic. Sinn nach aner Wuertmeldungen do? Här Eicher.

M. Emile Eicher (CSV) | Jo, ech schlësse mech mengen zwee Virriedner un. Et muss een och alt bedenken, datt den neie Virschlag duerch eng Natura-2000-Zon geet, wat erëm aner Problemer opbréngt. An ech vertrauen do op d'Gesprécher, déi meng zwee Kolleegen an der zweeter Rei aus der Nordstad mat der Ministesch hunn, déi ganz konstruktiv sinn a wou, ech mengen, d'Gesprécher scho relativ wäit sinn, fir déi och net elo erëm eng Kéier a Gefor ze bréngen.

Villmools merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Eicher. Elo ass keng aner Wuertmeldung do. Da ginn ech dem Här Engelen als Auteur nach eng Kéier d'Wuert.

M. Jeff Engelen (ADR) | Jo, merci, Här President. Bon, ech mengen, ech gesi jo elo, wéi et ausgeet.

(Hilarité)

Mir sinn zwar prinzipiell anerer Meenung, mir géife se awer dann zum Vott stellen.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Majo, da wäerte mir se elo zum Vott stellen, wa keng aner Wuertmeldung do ass.

Vote sur la motion 3

Da maachen ech de Vott op. De Quorum ass erreecht. Voté par procuration. An de Vott ass ofgeschloss.

D'Resultat vum Vott ass: 5 Jo-Stëmmen, 53 Nee-Stëmmen bei 2 Abstentiounen. Dës Motioun ass also ofgeleent mat 53 Nee-Stëmmen géint 5 Jo-Stëmmen bei 2 Abstentiounen.

Ont voté oui : MM. Jeff Engelen, Dan Hardy, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig.

Ont voté non : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par Mme Nathalie Morgenthaler), MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par Mme Octavie Modert), Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies, Ricardo Marques, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Charles Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter (par M. Maurice Bauer) et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt, Gusti Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer et M. Gérard Schockmel ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz (par M. Georges Engel), Francine Closener, M. Yves Cruchten,

Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert (par Mme Claire Delcourt) et M. Ben Polidori ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Se sont abstenus : MM. Sven Clement (par M. Marc Goergen) et Marc Goergen.

Domat wäre mer dann um Schluss vun dësem Punkt vum Ordre du jour ukomm.

5. Heure d'actualité de la sensibilité politique déi gréng au sujet de l'extension du réseau de tramway prévu dans le plan national de mobilité

An da komme mer zum nächste Punkt vum Ordre du jour, an zwar enger Aktualitéitsstonn iwwert d'Verlängerung vum Tramsréseau, sou wéi se am Mobilitéitsplang virgesinn ass. D'Riedezäit ass am Artikel 84 (2) vum Chamberreglement festgehalen. Den Auteur vun der Aktualitéitsstonn huet 10 Minuten, sämtlech Fraktiounen a sämtlech Sensibilitéiten hu 5 Minuten. D'Regierung huet 15 Minuten. Et hu sech schon ageschriwwen: den Här Maurice Bauer, den Här Patrick Goldschmidt, d'Madamm Francine Closener, den Här Tom Weidig, den Här Meris Sehovic, den Här Marc Goergen an den Här David Wagner. An d'Wuert huet elo den honorabelen Här Meris Sehovic als Vertrieeder vun der politescher Sensibilitéit déi gréng. Här Sehovic, Dir hutt d'Wuert.

Exposé

M. Meris Sehovic (déi gréng) | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, an deem leschte Joer ware vill Diskussiounen ronderëm d'Zukunft vum Tramréseau. E groussen Deel vun deenen Diskussiounen hu leider net an der zoustänneger Chamberkommisioun oder hei an der Pleniëre stattfonnt, mee op anere Plazen. Dofir huet et eis wichteg erschéngt, dat haut am Kader vun dëser Heure d'actualité kënnen nozehuelen. Den Tram spillt haut e strateegesche Rôle an eisem multimodale Réseau.

D'Studien, déi am Kader vum Plan national de mobilité 2035, och bekannt als „PNM“, gemaach goufen, weisen, dass am Joer 2035 d'Gesamtunzuel vun de Verkéiersbeweegungen am Land wäert ëm 40 % klammen. Konkret gëtt eleng an den dräi grouss Ballungsgebieder – Lëtzebuerg-Stad, am Süde ronderëm Esch an an der Nordstad – mat 375.000 zousätzleche Beweegunge pro Dag gerechent.

Wa mer bis 2035 d'Offer an d'Kapazitéite vum ëffentlechen Transport net nettement erhéijen, da wäert dës Entwécklung net ze stemme sinn. Grad an den urbane Räim spillt den Tram en zentrale Rôle. Mëttlerweil verbënnt en de Kierchbiërg mam Stadzentrum, der Gare, Bouneweg, der Cloche d'Or, an d'nächst Joer och dem Findel. Alles Projeten, déi an der leschter Legislatur ugestouss an an engem rasanten Tempo geplangt, deposéiert an ëmgesat goufen.

An der leschter Legislaturperiod deposéiert a kierzlech hei an der Chamber gestëmmt gouf och d'Finanzéierungsgesetz fir den Ausbau vum Réseau – vum Tramréseau wuelgemierkt – vun der Gare-Lëtzebuërg a Richtung Hollerech bis op d'Escher Strooss, a vun der Rouder Bréck a Richtung Kierchbiërg-Laangfur.

Fir de Rescht huet sech a Saachen Entwécklung vum Tramréseau leider am leschte Joer net vill Konkreetes gedom. Grosso modo gouf et dräi Annoncé vum der Regierung, déi bei eis ganz mitigéiert Gefiller ausléisen.

Déi éischt schlecht Nouvelle koum am Mäerz vun dësem Joer an huet den zweete Stater Tracé iwwert d'Avenue de la Porte-Neuve an de Boulevard Royal betraff. Et ass argumentéiert ginn, dass dës Deelstreck technesch ze komplizéiert wier an dofir net méi prioritär géif weidergedriwwen ginn.

Op eis Nofro hin huet d'Madamm Ministesch, an dofir soen ech hir Merci, all d'Etüde verëffentlecht. Jiddereen, dee sech d'Dossieren an d'Etüden ugekuckt huet, kënn natierlech zum Schluss, dass déi technesch Ëmsetzung vun deem Tracé keen Thema ass, dass et souguer verschide Varianten géif ginn, wéi een dat kéint ëmsetzen. Et ass also ganz eleng eng politesch Decisioun, fir de gesamte Projet op Äis ze leeën an en an den Tirang ze leeën.

Fir d'Qualitéit a fir d'Zouverlëssegkeet vum Tramréseau ass dës Entscheedung eng mëttelgrouss Katastroph. D'Konsequenz ass nämlech, dass an Zukunft d'Passagéier aus dem Weste vum Land, zum Beispill aus dem Kanton Réiden, mat méi laange Fuerzäiten an Ëmsteige geplot wäerte ginn, an dat besteeënd Netz tëscht dem Hamilius an der Place de l'Étoile riskéiert, total iwwerlaascht ze ginn.

An deem Sënn géif ech och gären eng éischt Motioun deposéieren, wou mer d'Regierung géife froen, dës Choix eng kéier ze reconsideréieren.

Motion 1

La Chambre des Députés,

considérant

– que le Plan national de mobilité (PNM), en vigueur depuis 2022, prévoit un concept global et cohérent pour répondre aux besoins de mobilité futurs au Luxembourg ;

– les études réalisées par des expert.e.s en planification de mobilité confirmant la faisabilité technique de plusieurs variantes pour le tracé du tramway dans l'avenue de la Porte-Neuve, tout en préservant l'intégralité du parc Kinnekswiss ;

– que la ligne de tram planifiée sur l'axe avenue de la Porte-Neuve–Boulevard Royal revêt une importance stratégique en constituant un maillon essentiel du réseau de transport public, facilitant l'accès au centre-ville et désengorgeant les autres axes routiers ;

– que la non-réalisation de cette ligne aurait un impact significatif sur les habitants de l'ouest du pays, qui seraient confrontés à des temps de trajet allongés et à une surcharge des lignes de tram et de bus existantes ;

– qu'un report indéfini de ce projet compromettrait les objectifs fondamentaux du PNM et affecterait négativement la qualité de vie des résident.e.s et des usager.ère.s des transports en commun,

invite le Gouvernement

– à maintenir le projet d'extension du réseau de tramway et à prendre toutes les mesures nécessaires pour garantir la réalisation du tronçon avenue de la Porte-Neuve–Boulevard Royal.

(s.) Meris Sehovic, Djuna Bernard, Sam Tanson, Joëlle Welfring.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Sehovic.

M. Meris Sehovic (déi gréng) | Déi zweet Nouvelle, déi ass méi mitigéiert gewiescht an déi huet d'Tramstreck vun der Stäreplaz iwwert d'Areler Strooss bis bei den CHL concernéiert. Am September vun dësem Joer huet d'Ministesch annoncéiert, dass den Tram tëscht dem neie Wunnquartier Stade an dem CHL ënnerierdesch fuere soll. Mir kënnen dës Choix novollzéien. Mir bedauern awer, dass wéinst dësem Changement d'Finanzéierungsgesetz net, wéi virgesinn, dës Joer nach, mee eréischt d'nächst Joer der Chamber virgueluecht soll ginn.

D'Ministesch huet an der Press dës Retard domat relativéiert, datt een duerno an der Chantiersphas ganzer dräi Joer géif gewannen, soudass den Tracé schonn 2032, amplaz vun 2035, kéint fäerdeggestallt ginn. An do, Madamm Ministesch, muss ech soen: „Pas mal“, do hutt Der e klengen Taschenspielertrick gemaach! Dat stëmmt esou nämlech net.

Den Ausbau vum Tram a Richtung CHL sollt ni bis 2035 daueren a war ëmmer scho geplangt fir 2032. All d'intern Planungsdokumenter, déi Dir eis nach eng kéier zur Verfügung gestallt hutt, schwätze scho säit Jore vun enger Fäerdegstellung am Joer 2032. Ech hu mer erlaabt, de Planning, deen ech an enger vun deenen Etüde fonnt hunn, auszedecklen a matzebréngen: de Planning fir de Chantier Areler Strooss.

(M. Meris Sehovic montre une documentation.)

Dir gesitt dat elo net – et ass relativ kleng a feinscheg, ech wäert et dem Här Chamberspräsident duerno deposéieren –, ...

(Hilarité)

... dass do d'Mise en service 2032 virgesi war. Wéi gesot, Här President, ech ginn Iech dat gäre mat. Dat kënn mer vläicht mat de Kolleegen, déi ...

(Hilarité)

(M. Meris Sehovic dépose une documentation.)

M. Claude Wiseler, Président | Dat ass extreem gentil vun Iech. Villmools merci.

(Hilarité)

Une voix | Da maache mer e grouse Scan.

Une autre voix | Jo!

(Hilarité)

M. Meris Sehovic (déi gréng) | Mir hunn also guer näischt gewonnen am Endeffekt do. An ech hoffen éierlech a wënschen Iech et, Madamm Ministesch, an eis alleguerten am Endeffekt, dass Dir et wierklech packt, trotz engem Joer Retard bei der Planung, d'Fäerdegstellung, wéi virgesinn, fir 2032 ze assuréieren.

Déi drëtt Annonce betrëfft den Ausbau vun der Tramstreck tëscht der Cloche d'Or an der Stäreplaz bis 2032. Dësen Tracé wëllt d'Madamm Ministesch elo méi séier ëmsetze wéi ursprüngelech virgesinn. Dat ënnerstëtze mer – wëll ech kloer soen –, well et ënner verschidene Konditiounen Sënn mécht, notament zum Beispill am Kontext vun der zukünftiger Tramverbindung tëscht Esch an der Stad, fir eng direkt Verbindung aus dem Süden a Richtung Kierchbiërg an dem Flughafen hierzestellen, ouni den Detour iwwert d'Gare an d'Uewerstad.

Eng wichteg Bedéngung, fir dass dat klappt, ass, dass bis dohin och den neie Pôle d'échange multimodal Hollerech fäerdeggestallt ass, mat den neien Aménagementen fir den Zuch an och fir den Tram. An enger rezentier Äntwert op eng Question parlementaire hutt Der ugekënnegt, dës Reamenagement bis 2030 realiséieren ze wëllen. Dat bedeit natierlech och de komplette Reamenagement vun der Escher Strooss. Vun der Cloche d'Or bis op Hollerech – do ass dat net esou komplizéiert, mengen ech, do ass vill Plaz, do ass genuch Plaz och fir den Tram.

Mee wa mer d'Realisatioun vum Pôle d'échange zu Hollerech bis 2030 hunn, da géif et eiser Meenung och Sënn maachen, déi Nord-Süd-Streck tëscht der Stäreplaz an Hollerech dann och bis 2030 fäerdegstellen. Dann hu mer nämlech eng optimal Multimodalitéit an e gutt Zesummespill vu verschidene Verkéiersmëttel.